

درس اول هدف زندگی

پایه نهم

مقدمه / جهان هدفمند

صفحه ۴ تا ۱۶ صفحه کتاب درسی

- ۱ فراوان بودن استعداد های مادی و معنوی در انسان برخلاف حیوانات و گیاهان چه نتیجه ای ایجاد کرده است؟
 - ۱ نوع نگاه و اندیشه ویژه ای که موجب سیراب شدن روحیه بی نهایت طلب او شود.
 - ۲ حرکت حیرت انگیزی که او را به سمت کشف اسرار جهان هستی راهنمایی نماید.
 - ۳ پیگیری هدف هایی که به واسطه آن ها بتواند توانمندی های خویش را به اوج برساند.
 - ۴ انتخاب دائمی هدف هایی که پایان ناپذیر باشند و او را تا سرحد رشد و کمال متوقف سازند.
- ۲ مفهوم آیه شریفه ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ...﴾ با کدام عبارت، مشابه است؟
 - ۱ حق تعالی انسان را ارزش بسیار داده و او را در آسمان و زمین قدرت برتری بخشیده است.
 - ۲ میان هدف انسان و موجودات، تفاوت های بسیاری وجود دارد که به ویژگی های خاص انسان باز می گردد.
 - ۳ حیوانات و گیاهان به صورت غریزی به سوی هدف خود در حرکت هستند و حرکت انسان بی هدف نیست.
 - ۴ در عالم یک چیز فراموش کردنی نیست و اگر همه را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.
- ۳ کدام عبارت قرآنی، تأکید می کند هر موجودی بر اساس برنامه حساب شده ای به این جهان گام نهاده است؟
 - ۱ ﴿أَنْتُمْ أَفْقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾
 - ۲ ﴿وَمَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾
 - ۳ ﴿لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ﴾
 - ۴ ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾
- ۴ خلقت حکیمانه خداوند متعال چه خصوصیتی دارد و ریشه عدم حکمت در چیست؟
 - ۱ ایجاد تمایلات و گرایشات و جلوگیری از غرایز - بیهودگی
 - ۲ هدفمندی جهان آفرینش و برنامه حساب شده ای برای هر موجود - بیهودگی
 - ۳ ایجاد تمایلات و گرایشات و جلوگیری از غرایز - خودپرستی
 - ۴ هدفمندی جهان آفرینش و برنامه حساب شده ای برای هر موجود - خودپرستی
- ۵ آن گاه که به روابط مستحکم و نظم استوار جهان می نگریم، معتقد می شویم که جهان یک مجموعه هدفمند است که از آن به تعبیر می شود و پیام آیه شریفه یاری رسان ما در این اعتقاد است.
 - ۱ حق - ﴿مَنْ كَانَ يَرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
 - ۲ نعمت الهی - ﴿مَنْ كَانَ يَرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
 - ۳ نعمت الهی - ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾
 - ۴ حق - ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾
- ۶ اگر گفته شود: «عبث آفرینی از پدیده های جهان به دور است» پیام کدام آیه ترسیم شده است؟
 - ۱ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾
 - ۲ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
 - ۳ ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا﴾
 - ۴ ﴿إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرُوا وَإِنَّمَا كَفَرُوا﴾
- ۷ «هدف داری نظام آفرینش» از دقت در مفهوم کدام آیه به دست می آید؟
 - ۱ ﴿إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرُوا وَإِنَّمَا كَفَرُوا﴾
 - ۲ ﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي﴾
 - ۳ ﴿وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾
 - ۴ ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۸ نظام مندی و غایت مندی پدیده ها، نشان بر الهی است که مجموعه جهان خلقت نظامی واحد و هدف دار است و آیه شریفه حاکی از آن است.
 - ۱ حکمت و تدبیر - ﴿وَمَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾
 - ۲ قدرت و سیطره - ﴿وَمَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾
 - ۳ حکمت و تدبیر - ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
 - ۴ قدرت و سیطره - ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۹ انسان ها، حیوانات و گیاهان به ترتیب در «برخورداری از هدف» و «چگونگی رسیدن به آن» موصوف به کدام وصف هستند؟
 - ۱ یکسان - متفاوت
 - ۲ یکسان - یکسان
 - ۳ متفاوت - متفاوت
 - ۴ متفاوت - متفاوت

۱۰ چند مورد از مفاهیم زیر در رابطه با تفاوت‌های انسان و سایر موجودات در چگونگی رسیدن به هدف صحیح می‌باشد؟

(الف) انسان خود مسئول شناسایی، انتخاب و گام برداشتن به سوی هدف خویش است، درحالی‌که گیاهان و حیوانات به‌صورت غریزی به سمت هدف خود حرکت می‌کنند.
(ب) انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت‌طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش تنها با حرکت به سوی اهداف نامحدود کاهش می‌یابد، درحالی‌که اهداف سایر موجودات محدود است.

(ج) انسان‌ها در زندگی خود همواره در حال انتخاب اهداف تمام‌نشدنی هستند، درحالی‌که حیوانات و گیاهان اهداف محدودی دارند.

(د) انسان برخلاف حیوانات و گیاهان که استعدادهای محدود مادی دارند، مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی است.

۴ ۳

۳ ۲

۲ ۱

۱ ۱

۱۱ اگر بخواهیم تعریف کامل و جامعی را از «حقانیت عالم وجود» پیش روی مؤمنین قرآن پژوه بگذاریم، کدام گزینه مسوق ما به این سمت می‌باشد؟ (مسوق = سوق دهنده)

۱ تمامی انسان‌ها پس از اندکی تأمل در خود، متوجه جست‌وجوگری برای نیل به سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها می‌شوند.

۲ هر موجودی براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف در حرکت است.

۳ انجام اعمال عبادی مختلف برای اثبات حرکت در برنامه‌ریزی الهی برای موجودات

۴ وابستگی خوشحالی مخلوقات به خوشحال شدن خداوند متعال و تلاش برای کسب رضای او

۱۲ اگر فردی از ما بپرسد «آیا میان انسان و سایر موجودات در مرحله انتخاب هدف تفاوتی وجود دارد؟» جواب خود را چگونه ارائه خواهیم داد؟

۱ انسان و حیوانات هدف خود را می‌شناسند و به سمت آن حرکت می‌کنند اما گیاهان به صورت غریزی هدف خود را می‌یابند.

۲ تمام موجودات از جمله آدمیان به صورت طبیعی و پس از شناخت اهداف به سوی آن‌ها روانه می‌شوند.

۳ گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات از راه غریزه به سوی اهداف می‌روند اما انسان خود باید هدفش را انتخاب کند.

۴ گیاهان به صورت طبیعی و انسان‌ها و حیوانات به صورت غریزی اهداف را می‌شناسند و به سمت آن‌ها حرکت می‌کنند.

۱۳ از آیه شریفه ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِأَعْيُنٍ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ کدام پیام مستفاد می‌گردد؟

۱ علّیت حکمت خداوند و معلولیت حقانیت آفرینش

۲ علّیت حقانیت آفرینش و معلولیت حکمت خداوند

۳ علّیت خلقت جهان و معلولیت قدرت خداوند

۴ علّیت قدرت خداوند و معلولیت خلقت جهان

۱۴ ارزش‌گذاری و کرامت‌بخشی ذات اقدس باری تعالی به انسان توجه به کدام پرسش را ایجاب می‌نماید؟

۱ خداوند برای چه تو را خلق کرده و برای چه کار فرستاده است؟

۲ اهداف خلقت انسان چیست و نیل به این اهداف چگونه میسر است؟

۳ ما انسان‌ها چگونه باید زندگی کنیم و مسیر درست زندگی کدام است؟

۴ هدف حق تعالی از آفرینش انسان چه بوده و چه ابزارهایی در اختیار وی گذاشته است؟

۱۵ کدام آیه شریفه مبین تعبیر ادبی زیر می‌باشد؟

«اگر جمله را به جا آوری و آن را (هدف را) فراموش کنی هیچ نکرده باشی.»

۱ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِأَعْيُنٍ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ ۲ ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمَلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ﴾

۳ ﴿إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرُوا وَإِنَّمَا كَفَرُوا﴾ ۴ ﴿وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ﴾

۱۶ اگر این کلام مولای متقیان امام علی علیه‌السلام که فرمودند: «ای مردم ... هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند و او را به خود وانگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد.» را سرلوحه زندگی خویش قرار دهیم پیام مستنبط از کدام آیه شریفه ارمغان آن خواهد بود؟

۱ ﴿آن‌چه به شما داده شده کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آن‌چه نزد خداست بهتر و پایدارتر است.﴾

۲ ﴿و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.﴾

۳ ﴿اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند و خداوند سریع‌الحساب است.﴾

۴ ﴿و ما آسمان‌ها و زمین و آن‌چه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم.﴾

نیمه صفحه: عتبات‌المنتهای صفحه: کتاب دسی

اختلاف و انتخاب هدف معیارهای انتخاب‌های اصلی

۱۷ مطابق آیات قرآن کریم، عاقبت کسی که فقط زندگی دنیا را طلب کند، کدام است و زندگی دنیایی او چگونه خواهد بود؟

۱ برزخ - در دنیا نیکی می‌بیند ولی در آخرت از آن بهره‌ای ندارد. ۲ دوزخ - در دنیا نیکی می‌بیند ولی در آخرت از آن بهره‌ای ندارد.

۳ برزخ - به میزانی که خداوند اراده کند و بخواهد از آن بهره‌مند می‌شود. ۴ دوزخ - به میزانی که خداوند اراده کند و بخواهد از آن بهره‌مند می‌شود.

۱۸ مطابق آیات قرآن کریم، چه کسی «با خواری و سرافکندگی» در جهان آخرت دوزخ می‌شود؟

- ۱ از خداوند نیکی در زندگی دنیایی خواسته و از آخرت بی‌بهره مانده است.
- ۲ به زندگی دنیا و آرایش و زینت آن پرداخته و در آسایش زندگی کرده است.
- ۳ فقط به دنبال زندگی زودگذر دنیا بوده است و به مقداری از آن دست یافته است.
- ۴ زندگی پایدار اخروی را فراموش کرده و به همه نصیب خود در این جهان رسیده است.

۱۹ اختلاف انسان‌ها در انتخاب اهداف، ریشه در نوع آن‌ها دارد و به همین دلیل تلاش برای رسیدن به کمالات و خوبی‌های متعالی و بزرگ است.

- ۱ نگاه و اندیشه - علت دستیابی به آن‌ها
- ۲ اعمال و کردار - معلول شناخت آن‌ها
- ۳ اعمال و کردار - علت دستیابی به آن‌ها
- ۴ نگاه و اندیشه - معلول شناخت آن‌ها

۲۰ هدف‌ها و دلبستگی‌های «پایان‌پذیر» و «همیشگی»، به ترتیب اهداف و محسوب می‌شوند و ما باید در زندگی خود

- ۱ فرعی - اصلی - فقط به اهداف اصلی بها دهیم.
- ۲ اصلی - فرعی - فقط به اهداف اصلی بها دهیم.
- ۳ فرعی - اصلی - هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.
- ۴ اصلی - فرعی - هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.

۲۱ کمک کردن به دیگران آنگاه هدف متعالی انسان خواهد شد و برای آن کوشش خواهد کرد که

- ۱ زندگی را محدود به دنیای مادی نداند و در پی آبادی آخرت خویش باشد.
- ۲ این عمل ارزشمند را پاسخ‌گوی استعدادهای خویش و روحیه بی‌نهایت‌طلب خود بداند.
- ۳ اهداف فرعی را به جای اهداف اصلی قرار ندهد و به آن دل نبندد.
- ۴ خدمت به خلق را سرلوحه زندگی خود قرار دهد.

۲۲ منشأ اختلاف انسان‌ها در انتخاب هدف چیست و برای انتخاب صحیح هدف چه باید کرد؟

- ۱ اختلاف در استعدادها - باید معیار و ملاک مناسب انتخاب کنیم.
- ۲ اختلاف در اندیشه‌ها - اهداف اصلی و فرعی را به خوبی تشخیص داده و گزینش کنیم.
- ۳ اختلاف در استعدادها - اهداف اصلی و فرعی را به خوبی تشخیص داده و گزینش کنیم.
- ۴ اختلاف در اندیشه‌ها - باید معیار و ملاک مناسب انتخاب کنیم.

۲۳ کدام عناوین به ترتیب بر اهداف «فانی» و «باقی» اطلاق می‌شود و کدام گزینه حد و مرز استفاده درست از آن‌ها را تصویر کرده است؟

- ۱ فرعی - اصلی - فقط به اهداف اصلی بها دهیم.
- ۲ اصلی - فرعی - فقط به اهداف اصلی بها دهیم.
- ۳ فرعی - اصلی - هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.
- ۴ اصلی - فرعی - هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.

۲۴ به ترتیب «عامل سبب‌ساز» و «رهاورد» گستردگی اختلافات میان اهداف آدمیان در کدام گزینه به چشم می‌خورد؟

- ۱ بینش و نگرش خاص انسان‌ها - دو دسته کردن اهداف
- ۲ بینش و نگرش خاص انسان‌ها - حیرت‌انگیز شدن دنیای انسان‌ها
- ۳ مشخص کردن ارزش اهداف - دو دسته کردن اهداف
- ۴ مشخص کردن ارزش اهداف - حیرت‌انگیز شدن دنیای انسان‌ها

۲۵ ملاک اصلی در بهره‌وری نوع بشر از طبقات مختلف اهداف در کدام گزینه به منصفه ظهور رسیده است؟

- ۱ تعیین ملاک و معیار متناسب با هدف‌گذاری جامع انسان
- ۲ تعیین ملاک و معیار متناسب با نوع بینش و نگرش خاص هر فرد
- ۳ بهره‌گیری از اراده و اختیار برای دور شدن از شقاوت و توجه به نگرش خاص هر فرد
- ۴ بهره‌گیری از اراده و اختیار برای دور شدن از شقاوت و توجه به هدف‌گذاری جامع انسان

۲۶ کدام عبارت در باب اهداف اصلی و فرعی صحیح است؟

- ۱ اهداف اصلی ممدوح و اهداف فرعی به کل مذموم‌اند.
- ۲ اهداف اصلی و فرعی ارجحیتی بر یکدیگر ندارند.
- ۳ به اهداف اصلی و فرعی باید به یک میزان توجه شود.
- ۴ در عین ضرورت اهداف فرعی و اصلی برای زندگی، اهداف اصلی تقدم موضوعی دارند.

۲۷ شرط دریافت پاداش در آخرت کدام است و میزان دریافت طالبان دنیا از آن منوط به چیست؟

- ۱ طلب سرای آخرت و سعی و کوشش برای آن - تلاش فرد در دنیا
- ۲ طلب سرای آخرت و سعی و کوشش برای آن - اراده الهی
- ۳ توجه به بزرگی خداوند و تلاش در جهت عمل به فرامین او - تلاش فرد در دنیا
- ۴ توجه به بزرگی خداوند و تلاش در جهت عمل به فرامین او - تلاش فرد در دنیا

۲۸ بیت زیر، در پی بیان کدام مفهوم است؟

(۹۹ - انسانی - خارج از کشور)

«ای باغ تویی خوش تر، یا گلشن و گل در تو یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد؟»

- ۱ هدف‌های بزرگ به همان میزان که ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد.
- ۲ انسان‌های هوشمند با بهره‌گیری از عقل خود، هدفی را انتخاب می‌کنند که کامل تر باشد.
- ۳ نزدیکی و تقرب به خداوند، از جنس مکان و ظاهری نیست، بلکه یک تقرب حقیقی است.
- ۴ انسان با تنوع‌طلبی، به دنبال اهداف متنوعی است که بتواند استعدادهای او را شکوفا سازد.

۲۹ ثمره توجه به آیه شریفه ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ کدام است؟

(۹۹ - انسانی - خارج از کشور)

- ۱ تعیین سرنوشت ابدی در آخرت براساس اعمال نیکو در دنیا
- ۲ بهره‌مندی از عزم قوی در کارها و عقب‌نشینی در برابر مشکلات
- ۳ زندگی لذت‌بخش و مطمئن در دنیا و رستگاری ابدی در آخرت
- ۴ عهد و پیمان با خدا برای رسیدن به پاداش جاودان دنیوی و اخروی

۳۰ بیت زیر به دنبال انتقال کدام مفهوم به مخاطب است؟

(۹۸ - تجربی)

«ای باغ تویی خوش تر یا گلشن و گل در تو یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد؟»

- ۱ انسان در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است.
- ۲ برخی با خوبی‌ها و زیبایی‌های درون خود به دنبال هدف می‌گردند.
- ۳ برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند.
- ۴ افرادی هستند که به حیات دنیوی راضی شده‌اند و به آن آرام گرفته‌اند.

۳۱ عبارت «برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند و رسیدن به آن‌ها مساوی رسیدن به هدف‌های دیگر نیز هست» مبین کدام مورد است؟

(۹۸ - خارج از کشور - با تغییر)

- ۱ و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به حق آفریدیم.
- ۲ هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.
- ۳ هرکس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و تلاش کند پاداش داده خواهد شد.
- ۴ به راستی که پیامبرانمان را همراه با دلایل روشن فرستادیم... تا مردم به اقامه عدل و داد برخیزند.

۳۲ در فرایند انتخاب هدف، کدام آیه شریفه مصداق «یک تیر و چند نشان» است؟

(۹۸ - انسانی - خارج از کشور - با تغییر)

- ۱ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾
- ۲ ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۳ ﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ﴾
- ۴ ﴿وَمَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾

۳۳ یکی از سؤال‌های اصلی هر انسانی که دست یافتن به جواب آن بسیار مهم و حیاتی است چیست و کدام آیه شریفه وافی ما به فهم هدف انسان‌های زیرک می‌باشد؟

(۹۴ - تجربی - با تغییر)

- ۱ ما در چگونه جهانی زندگی می‌کنیم؟ - ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾
- ۲ ما برای چه به وجود آمده‌ایم؟ - ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾
- ۳ ما در چگونه جهانی زندگی می‌کنیم؟ - ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ الثَّوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۴ ما برای چه به وجود آمده‌ایم؟ - ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ الثَّوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾

۳۴ از دقت در دو آیه شریفه ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ و ﴿وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾ به ترتیب به موضوع و پی می‌بریم.

(۹۰ - خارج از کشور - با تغییر)

- ۱ چند نشان زدن با یک تیر - نبودن خلل و شکاف در عالم وجود
- ۲ چند نشان زدن با یک تیر - حکیمانه بودن و هدف‌داری خلقت
- ۳ حکیمانه بودن و هدف‌داری خلقت - حکیمانه بودن و هدف‌داری خلقت
- ۴ حکیمانه بودن و هدف‌داری خلقت - نبودن خلل و شکاف در عالم وجود

۳۵ جمله «انسان می‌تواند هم از بهره‌های مادی زندگی درست استفاده کند و هم سرای آخرت خویش را آباد سازد» پیام کدام آیه شریفه را به ذهن متبادر می‌سازد؟

- ۱ آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد.
- ۲ هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.
- ۳ آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کسی اراده کنیم - می‌دهیم.
- ۴ و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم، آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم.

۳۶ مضمون بیت «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟ / خوبی قمر بهتر، یا آن که قمر سازد؟» با کدام آیه شریفه ارتباط مفهومی دارد؟

- ۱ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾
- ۲ ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۳ ﴿وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ﴾
- ۴ ﴿فَحَسْبُكُمْ أَلَمَّا خَلَقْنَاكُمْ عِبَاً وَآتَكُمُ إِلَيْنَا لَا تَرْجِعُونَ﴾

۳۷ برای این که بتوانیم هم چون افراد زیرک با یک تیر چند نشان بزنیم، باید به کدام یک از ویژگی های انسان توجه نماییم؟

- ۱ تنوع استعدادها و بی نهایت طلبی انسان
- ۲ ضرورت اهداف اصلی و فرعی برای زندگی انسان
- ۳ بینش و نگرش خاص هر انسان
- ۴ میل انسان به اهداف برتر و جامع تر

۳۸ قرآن کریم می فرماید: «هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست» اشاره به کدام آیه مبارکه دارد؟

- ۱ ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۲ ﴿فَالْهَمُّهَا فُجُورُهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۳ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِأَعْيُنٍ﴾
- ۴ ﴿مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾

۳۹ هدف انتخابی مشمولین ضرب المثل «چون که صد آمد نود هم پیش ماست» کدام صفت را به خود اختصاص می دهد و کدام آیه شریفه مبین ضرورت این انتخاب می باشد؟

- ۱ جامع - ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۲ دقیق - ﴿مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾
- ۳ جامع - ﴿مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾
- ۴ دقیق - ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾

۴۰ حاصل اندک تأمل انسان در درون خود، جست و جویی برای چیست و مادامی که به آن منبع و مبدأ نرسد چه وضعیتی خواهد داشت؟

- ۱ سرچشمه خوبی ها و زیبایی ها - خمود و فرسوده است.
- ۲ زیبایی های منحصر به آخرت - خمود و فرسوده است.
- ۳ زیبایی های منحصر به آخرت - آرام و قرار ندارد.
- ۴ سرچشمه خوبی ها و زیبایی ها - آرام و قرار ندارد.

۴۱ کدام یک از آیات شریفه زیر بیانگر ویژگی انسان های زیرک در انتخاب هدف می باشد و علت آن که این افراد می توانند با یک تیر، چند نشان بزنند، کدام است؟

- ۱ ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ - به این دلیل که از نعمت های دنیوی و اخروی بهره می برند.
- ۲ ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ - زیرا می توانند به تمام اهداف دنیایی خود برسند.
- ۳ ﴿مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ - زیرا می توانند به تمام اهداف دنیایی خود برسند.
- ۴ ﴿مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ - به این دلیل که از نعمت های دنیوی و اخروی بهره می برند.

۴۲ تقرب و نزدیکی به خداوند به عنوان هدف زندگی، به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، چه چیزی را می طلبد؟

- ۱ همت بزرگ و اراده محکم
- ۲ نیت خالص
- ۳ زیرکی و نبوغ
- ۴ دانش عمیق

۴۳ کدامین خصیصه، جداکننده انسان های زیرک و کیس از سایرین می باشد؟

- ۱ کمال طلبی بی حد و حصر
- ۲ تلاش برای ترک دنیا
- ۳ گزینش اهداف جامع تر
- ۴ داشتن همت عالی و اراده محکم

۴۴ اشتغال هدف انسان به کدام ویژگی سبب می شود، نهال وجودش به درختی پرمیوه مبدل شود؛ چندان که سراسر وجودش مملو از مسرت و بالندگی گردد؟

- ۱ برترین هدف اصلی آن هدفی است که صرفاً استعدادهای متنوع مادی و معنوی را دربر گیرد.

- ۲ بهتر بتواند به ویژگی های متنوع بودن استعدادها و بی نهایت طلبی او پاسخ دهد.

- ۳ هنگامی که به سرحدی از رشد و کمال رسید متوقف نشود و پایان ناپذیر باشد.

- ۴ انسان را از سردرگمی در دنیای حیرت انگیز انتخاب اهدافش برهاند.

۴۵ کدام کلام قرآن کریم، کامل ترین تعبیر درباره «زندگی به خاطر خداوند» است؟

- ۱ ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾
- ۲ ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۳ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِأَعْيُنٍ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾
- ۴ ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

۴۶ از دقت در کدام آیه شریفه تعبیر «حیات لله» برداشت می گردد؟

- ۱ ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾
- ۲ ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۳ ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾
- ۴ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِأَعْيُنٍ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾

۴۷ اگر انسان زندگی اش را خدایی کند تا بدان جا که به عنوان مصداق آیه شریفه ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ قرار گیرد، کدام عنایت

خاصه الهی شامل حال او می شود؟

- ۱ دنیا را ترک می کند و به آن دل نمی بندد.
- ۲ چشم دلش باز می شود و حقانیت جهان خلقت را به عینه می بیند.
- ۳ شایستگی دریافت لطف و رحمت ویژه خداوند را پیدا می کند و به سعادت دنیوی و اخروی می رسد.
- ۴ روح بی قرارش آرام و قرار می پذیرد و دنیا و آخرتش آباد می شود.

تست های تکمیلی

۴۸ دست یافتن به پاسخ سؤال بسیار مهم و حیاتی است؛ و کدام گزاره درباره تفاوت انسان با سایر موجودات صادق است؟

- ۱ جهان آفرینش چه ویژگی هایی دارد؟ - انسان تا سر حدی از کمال پیش می رود.
- ۲ ما انسان ها برای چه آفریده شده ایم؟ - انسان تا سر حدی از کمال پیش می رود.
- ۳ جهان آفرینش چه ویژگی هایی دارد؟ - انسان استعداد های متنوع مادی و معنوی دارد و سایرین استعداد های محدود مادی.
- ۴ ما انسان ها برای چه آفریده شده ایم؟ - انسان استعداد های متنوع مادی و معنوی دارد و سایرین استعداد های محدود مادی.

۴۹ تک تک موجودات این جهان دارای هستند، زیرا خالق آن ها خدایی است و این موضوع در آیه شریفه متجلی گردیده است.

- ۱ هدفی - حکیم - ﴿و ما خلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ ما بَیْنَهُمَا لِاعْبِیْن...﴾ ۲ نظمی - حکیم - ﴿مَنْ كَانَ یُرِیدِ الثَّوَابَ الدُّنْیَا فَعِنْدَ اللَّهِ...﴾
- ۳ هدفی - علیم - ﴿و ما خلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ ما بَیْنَهُمَا لِاعْبِیْن...﴾ ۴ نظمی - علیم - ﴿مَنْ كَانَ یُرِیدِ الثَّوَابَ الدُّنْیَا فَعِنْدَ اللَّهِ...﴾

۵۰ از شعر مولانا که می فرماید: «ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؟ / یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟» موضوعات زیر دریافت می شود: به جز

- ۱ افراد زیرک می دانند که برخی از هدف ها به گونه ای است که اهداف دیگر را در بر می گیرد.
- ۲ برخی از انسان ها به هدفی بالاتر از لذایذ دنیوی و سرگرمی به آن نمی اندیشند.
- ۳ برخی جان و دل خویش را به خداوند نزدیک تر می کنند و سرای آخرت خویش را آباد می سازند.
- ۴ دستیابی به اهداف بزرگ و گوهر های گران قدر، پشتکار و همت شگرف می خواهد.

۵۱ علت انتخاب هدف های مختلف در بین انسان ها مربوط به است و در چگونگی رسیدن به هدف در موجوداتی همچون گیاه و حیوان به ترتیب، و می باشد.

- ۱ اختلاف نوع اندیشه ها و تفکرات - طبیعی - غریزی
- ۲ اختلاف نوع اندیشه ها و تفکرات - غریزی - طبیعی
- ۳ متنوع بودن راه های رسیدن به قرب الهی - غریزی - طبیعی
- ۴ متنوع بودن راه های رسیدن به قرب الهی - طبیعی - غریزی

۵۲ دومین تفاوت میان انسان و سایر موجودات است و تعبیر قرآنی هدفدار بودن خلقت آسمان و زمین است.

- ۱ شناخت و انتخاب هدف خلقتش و گام برداشتن به سوی آن - حکیم
- ۲ شناخت و انتخاب هدف خلقتش و گام برداشتن به سوی آن - حق
- ۳ بی نهایت طلبی او و کم نشدن عطش دستیابی به خواسته هایش - حق
- ۴ بی نهایت طلبی او و کم نشدن عطش دستیابی به خواسته هایش - حکیم

۵۳ «انتخاب صحیح اهداف» و «اختلاف بین اهداف انسان ها» به ترتیب تابع و می باشد.

- ۱ گزینش معیار مناسب - شرایط زندگی انسان ها
- ۲ شناخت دقیق اهداف - شرایط زندگی انسان ها
- ۳ شناخت دقیق اهداف - نوع اندیشه انسان ها
- ۴ گزینش معیار مناسب - نوع اندیشه انسان ها

۵۴ بیت «ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؟ / یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟» به کدام یک از مفاهیم زیر اشاره دارد؟

- ۱ می توان با یک تیر چند نشان زد و به همه اهداف دنیایی رسید.
- ۲ تفکر در آفرینش جهان هستی آنگاه ارزشمند است که به درک قدرت و حکمت الهی منجر شود.
- ۳ هر کمال و خوبی از خداوند سرچشمه می گیرد که رسیدن به این خوبی ها و تقرب به خداوند نیازمند همت بزرگ و اراده محکم است.
- ۴ هدف ما باید رسیدن به سرچشمه خوبی ها و زیبایی ها که همان خداوند است، باشد.

۵۵ از دقت در آیه شریفه ﴿و ما خلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ ما بَیْنَهُمَا لِاعْبِیْن...﴾ کدام مفهوم مستفاد نمی گردد؟

- ۱ حق بودن آفرینش آسمان ها و زمین به معنای هدفدار بودن خلقت آن هاست.
- ۲ انسان برخلاف موجودات دیگر به سوی هدف حکیمانه ای در حرکت است.
- ۳ از آن جایی که خالق موجودات حکیم است، آفرینش هیچ مخلوقی بیهوده نیست.
- ۴ جهان آفرینش بی هدف نیست و هر موجودی براساس برنامه حساب شده ای به این جهان گام نهاده است.

۵۶ چند مورد از عبارت های زیر در رابطه با اهداف وجودی حیوانات و گیاهان، صحیح می باشد؟

- (الف) به ترتیب به صورت طبیعی و غریزی به هدف های محدود خود می رسند.
- (ب) هنگامی که به سرحدی از رشد و کمال می رسند، متوقف می شوند.
- (ج) انسان در انتخاب هدف، به دنبال کمالات نامتناهی است، در حالی که حیوانات و گیاهان اهداف محدودی را انتخاب می کنند.
- (د) در گیاهان و حیوانات، تنها طبیعت و غریزه حاکم است و داشتن هدف برای آن ها معنایی ندارد.

۵۷ از ارتباط آیات ﴿و ما بينهما لاعبين﴾ و ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ کدام مفهوم مستنبط است؟

- ۱ در بین خلقت تک تک موجودات عالم هدفی وجود دارد که با برنامه‌ریزی به آن می‌رسند.
- ۲ اگر کسی به دنبال نیل به دنیا و آخرت است، باید حکمت الهی را بشناسد.
- ۳ خداوند متعال حکیم است و کار عبث و بیهوده‌ای انجام نمی‌دهد، لذا انسان زیرک او را به عنوان هدف خود برمی‌گزیند.
- ۴ اگر کسی حکمت الهی و هدفمندی عالم را دریابد، زندگی خود را وقف او می‌کند و عبارت زندگی به خاطر خدا را مجسم می‌کند.

۵۸ استدلال قرآنی در مقابل کسانی که «بهترین و بارزترین دارایی و سرمایه خود را صرف کارهای کم‌ارزش می‌کنند» چیست؟

- ۱ ﴿ما هي آلا حياتنا الدنيا نموت و نحيا﴾ و ﴿و ما هذه الحياة الدنيا آلا لهو و لعب و ان الدار الآخرة﴾
- ۲ ﴿من آمن بالله و اليوم الآخر و عمل صالحاً فلا خوف عليهم و لا هم يحزنون﴾
- ۳ ﴿من كان يريد ثواب الدنيا فعند الله ثواب الدنيا و الآخرة﴾
- ۴ ﴿من آمن بالله و اليوم الآخر و عمل صالحاً فلا خوف عليهم و لا هم يحزنون﴾

۵۹ آن چه که هر موجودی براساس آن به این جهان گام نهاده چیست و مبنای آن کدام است؟

- ۱ بینش و نگرش خاص - حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین و هدفدار بودن خلقت
- ۲ برنامه حساب شده - حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین و هدفدار بودن خلقت
- ۳ بینش و نگرش خاص - اختلاف در هدف‌گذاری میان موجودات گوناگون
- ۴ برنامه حساب شده - اختلاف در هدف‌گذاری میان موجودات گوناگون

۶۰ شعر: «ای باغ تویی خوش تر یا گلشن و گل در تو / یا آن که بر آرد گل صد نرگس تر سازد؟» با کدام آیه، ارتباط مفهومی دارد؟

- ۱ ﴿و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بينهما لاعبين﴾
- ۲ ﴿انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً﴾
- ۳ ﴿فحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لا ترجعون﴾
- ۴ ﴿من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة﴾

۶۱ مقصود نهایی انسانی که خوبی‌ها را به صورت کامل و بی‌پایان می‌خواهد چیست و پیام کدام آیه شریفه به آن اشاره دارد؟

- ۱ تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ - ﴿ما خلقنا السماوات و الارض و ما بينهما لاعبين﴾
- ۲ تکامل نگاه و بینش - ﴿ما خلقنا السماوات و الارض و ما بينهما لاعبين﴾
- ۳ تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ - ﴿من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة﴾
- ۴ تکامل نگاه و بینش - ﴿من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة﴾

۶۲ از دقت در آیه شریفه ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ کدام پیام مفید برداشت قرار می‌گیرد؟

- ۱ رسیدن به اهداف دنیوی، منحصر به کسب رضایت خداوند است.
- ۲ برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز در دل خود جای داده‌اند.
- ۳ برخی انسان‌ها به هدفی بالاتر از لذت‌های مادی و سرگرم شدن به آن نمی‌اندیشند.
- ۴ اگر هدف و مقصد زندگی خدا باشد، بسیاری از مفاهیم کلیدی زندگی تعریفی جدید پیدا می‌کنند.

۶۳ مبنای این مدعای انسان که «در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود داشته است» در کدام گزینه مستند شده است؟

- ۱ عدل خداوند متعال، بازپچه بودن را از آن‌ها دور کرده است.
- ۲ هدفمندی یکی از شاخصه‌های جدانشدنی و فرعی هرگونه خلقتی است.
- ۳ خلق آن‌ها خدایی حکیم است که هیچ‌کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد.
- ۴ هدف، اساس قدرت خدا و خلقت هر موجودی است.

۶۴ با توجه به مفهوم کدام آیه شریفه، حق بودن آفرینش تمام مخلوقات مستفاد می‌گردد؟

- ۱ ﴿و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعبين...﴾
- ۲ ﴿و نفس و ما سواها فالهمها فجورها و تقواها﴾
- ۳ ﴿ام نجعل الذین آمنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض﴾
- ۴ ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾

۶۵ هدف اصلی افراد زیرک در زندگی چیست و با این انتخاب چه تغییری در کارهای دنیایی خود ایجاد می‌کنند و کدام آیه شریفه، مستندی وحیانی برای انتخاب آن‌ها است؟

- ۱ خدا - تمام کارهای دنیایی خود را در جهت اعمال عبادی انجام می‌دهند - ﴿ما خلقناهما الا بالحق﴾
- ۲ آخرت - تمام کارهای دنیایی خود را در راستای رضای الهی انجام می‌دهند - ﴿ما خلقناهما الا بالحق﴾
- ۳ خدا - تمام کارهای دنیایی خود را در راستای رضای الهی انجام می‌دهند - ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۴ آخرت - تمام کارهای دنیایی خود را در جهت اعمال عبادی انجام می‌دهند - ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾

۶۶ آن چه که سبب می‌گردد انسان شایسته دریافت رحمت خاص الهی باشد، کدام است و مفهوم سخن مشهور «یک تیر و چند نشان» از کدام آیه شریفه قابل برداشت می‌باشد؟

- ۱ ایمان - ﴿و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بينهما لاعبين﴾
- ۲ بندگی - ﴿من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة﴾
- ۳ ایمان - ﴿من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة﴾
- ۴ بندگی - ﴿و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بينهما لاعبين﴾

۶۷ آن جا که می‌گوییم «در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد» کدام گزینه مفهوم می‌شود؟

- ۱ ﴿آن چه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است.﴾
- ۲ ﴿بعضی از مردم می‌گویند: خداوند به ما در دنیا نیکی عطا کن ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.﴾
- ۳ ﴿هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد نعمت و آخرت نزد خداست.﴾
- ۴ ﴿و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم.﴾

۶۸ منظور ما از این که می‌گوییم «عطش انسان در دستیابی به خواسته‌هایش روز به روز افزون می‌گردد» چیست؟

- ۱ انسان روحیه بی‌نهایت‌طلب دارد و به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد.
- ۲ انسان روحیه بی‌نهایت‌طلب دارد و پس از رسیدن به حد مطلوبی از کمال متوقف می‌شود.
- ۳ آدمی به دنبال تعادل دل‌بستگی‌های فرعی و اصلی است و پس از رسیدن به حد مطلوبی از کمال متوقف می‌شود.
- ۴ آدمی به دنبال تعادل دل‌بستگی‌های فرعی و اصلی است و به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد.

۶۹ در راستای چگونگی رسیدن موجودات به اهدافشان به کدام مفهوم می‌توان تکیه کرد؟

- ۱ آدمی به محض رسیدن به سرحدی از کمال و پس از انتخاب اهدافش به سمت آن‌ها حرکت می‌کند.
- ۲ حیوانات که حرکتشان به سوی اهداف غریزی است، بعد از رسیدن به اندازه‌ای از رشد متوقف می‌شوند.
- ۳ انسان‌ها به صورت طبیعی و حیوانات با استفاده از غریزه به سمت اهداف بی‌نهایت و کمال‌گرایانه خود می‌روند.
- ۴ گیاهان به دنبال اهدافی هستند که پایان نیابد و تمام نشود درحالی‌که حیوانات هدف‌های محدود دارند.

۷۰ آن جا که فردی کمک به دیگران را ارزشمند می‌انگارد و دیگری به دنبال کسب شهرت است تبیین می‌شود که هر دوی آن‌ها به دنبال آرام‌سازی در

درون خود می‌باشند.

- ۱ نوع اندیشه متفاوت انسان‌ها - تمنیات فرعی
- ۲ نوع اندیشه متفاوت انسان‌ها - روح پایان‌ناپذیر
- ۳ نوع اندیشه متفاوت انسان‌ها - تمنیات اصلی
- ۴ نوع اندیشه متفاوت انسان‌ها - روح پایان‌ناپذیر

۷۱ لازمه انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آن‌ها چیست؟

- ۱ تعیین معیار و ملاک همسو با میل بی‌نهایت‌طلب انسان و استعدادهای متنوع انسان
- ۲ نصب العین قرار دادن اهداف پایان‌پذیر به عنوان استلزام زندگی
- ۳ توجه متناسب و متعادل به نیازها و دل‌بستگی‌های فرعی و اصلی
- ۴ بذل توجه نسبت به دنیای حیرت‌انگیز بشر و ویژگی‌های آن

۷۲ برخی انسان‌ها تصور می‌کنند این دنیا و هر چه در آن است ملعبه و بازیچه‌ای بیش نیست. کدام آیه شریفه نافی این پندار و برانگیز است؟

- ۱ ﴿وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَيَوَانِ﴾
- ۲ ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرًا وَإِنَّمَا كَفُورًا﴾
- ۳ ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۴ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾

۷۳ مفهوم بیت زیر با کدام آیه شریفه قرابت معنایی دارد؟

- ۱ «ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش
- ۲ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾
- ۳ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾
- ۴ «یا آن‌که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد»

۷۴ تعیین ملاک و معیار اهداف از چه جهت ضرورت دارد و این مهم به کدامین نتیجه منتج می‌شود؟

- ۱ نگرش یکسان به هدف‌ها - بروز اختلاف در هدف‌گذاری‌ها
- ۲ انتخاب صحیح هدف‌ها - بروز اختلاف در هدف‌گذاری‌ها
- ۳ انتخاب صحیح هدف‌ها - تقسیم‌بندی طبیعی هدف‌ها
- ۴ نگرش یکسان به هدف‌ها - تقسیم‌بندی طبیعی هدف‌ها

۷۵ کدام یک از گزینه‌های زیر به ترتیب لازمه «سیراب شدن روح بی‌نهایت‌طلب انسان» و «درک جست‌وجوگری در جهت کشف سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها» را بیان می‌کند؟

- ۱ انتخاب تقرب الهی به عنوان مقصد - تأمل و تدبّر درونی
- ۲ درک حقانیت عالم خلقت - کمال‌گرایی و بی‌نهایت‌طلبی
- ۳ انتخاب تقرب الهی به عنوان مقصد - کمال‌گرایی و بی‌نهایت‌طلبی
- ۴ درک حقانیت عالم خلقت - تأمل و تدبّر درونی

۷۶ اگر گفته شود «به میزانی که یک هدف برتر و جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد.» پیام کدام آیه شریفه ترسیم شده است؟

- ۱ ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرًا وَإِنَّمَا كَفُورًا﴾
- ۲ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۳ ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۴ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾

۷۷ منشأ اختلاف در انتخاب هدفها چیست و کدام عامل انسان را به محقق ساختن اهدافش سوق می‌دهد؟

- ۱ نوع نگاه و اندیشه انسان - ارضای میل بی‌نهایت طلبی
- ۲ نوع نگاه و اندیشه انسان - ارضای میل بقاطلبی
- ۳ عدم تعقل و خردورزی - ارضای میل بقاطلبی
- ۴ عدم تعقل و خردورزی - ارضای میل بی‌نهایت طلبی

۷۸ کدام یک از عبارات زیر مُسْتَنْبَط از آیه شریفه ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِثْهُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ می‌باشد؟

- ۱ تنها رسیدن به آخرت است که عطش روحیه بی‌نهایت طلب ما را سیراب می‌کند.
- ۲ انسان هدفی دارد، که گام نهادن او در این دنیا تماماً فرصتی برای نیل به آن هدف می‌باشد.
- ۳ انسان‌های زیرک در سایه عبادت و بندگی پروردگار با یک تیر چند نشان می‌زنند و دنیا و آخرتشان را آباد می‌سازند.
- ۴ برترین و جامع‌ترین هدف که سعادت اخروی انسان را در پی دارد، عبادت و بندگی خدا است.

۷۹ با توجه به حکایات مولوی، لزوم توجه به هدف خلقت از سوی انسان، ریشه در چه امری دارد؟

- ۱ کثرت ارزش‌گذاری خداوند بر انسان
- ۲ میرا بودن ذات خداوند از آفرینش بیهوده
- ۳ شدت اهمیت شناخت حکمت آفرینش
- ۴ ضرورت حرکت تکاملی همه موجودات به سمت هدف

۸۰ برخورداری انسان از توانمندی و قابلیت‌های کثیر جسمانی و روحانی چه رهاوردی برای وی دارد؟

- ۱ در زندگی خود همواره و در هر آن در حال انتخاب هدف می‌باشد.
- ۲ خود هدف از خلقت را می‌شناسد و آن را انتخاب کرده و به سوی آن گام برمی‌دارد.
- ۳ عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود بلکه روز به روز افزون می‌گردد.
- ۴ به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن استعدادهای گوناگون خویش را به کمال رساند.

۸۱ خاستگاه و ریشه‌گزینش اهدافی که استكمال قابلیت‌های مادی و معنوی آدمی را در پی داشته باشد کدام است؟

- ۱ روحیه بی‌نهایت طلب انسان
- ۲ روحیه نهایت طلب انسان
- ۳ تنوع استعدادهای انسان
- ۴ حرکت اختیاری به سوی هدف برتر خلقت انسان

۸۲ مجاهده در جهت نیل به متاع دنیوی به ترتیب محکوم و مقیود چیست؟

- ۱ انتفاء - فراغت از اشتغال به دنیا
- ۲ ضرورت - عدم توجه به دنیا
- ۳ اثبات - عدم ارتکاب گناه
- ۴ امتناع - توجه به زیبایی‌های پایدار

۸۳ به هنگام نگرش در دنیای شگرف انسان‌ها کدام عامل موجبات سرگشتگی اولیه را فراهم می‌آورد؟

- ۱ وجود اختلاف در انتخاب اهداف اصلی و فرعی
- ۲ تمایز نگاه و اندیشه و دلبستگی انسان‌ها
- ۳ صحت انتخاب هدف هم‌راستا با میل بی‌نهایت طلب و تمامی گرایش‌ها
- ۴ وجود معیار و ملاک‌های متنوع همسو با میل تنوع طلب و پایدار طلب انسان‌ها

۸۴ معلولیت انتساب ارائه ملاک صحیح جهت انتخاب درست اهداف توسط انسان‌ها به خداوند، علیت کدام گزینه را تبیین می‌کند؟

- ۱ اعلمیت خداوند به نیازهای انسان و رحمت الهی
- ۲ حق بودن آفرینش مخلوقات و حکمت الهی
- ۳ فقر ذاتی انسان‌ها به دلیل استغنائی پروردگار
- ۴ غنائی ذاتی خداوند به دلیل فقر مخلوقات

۸۵ کدام شاهد و حیانی ادعای شخصی را که می‌گوید: «لازمه تقرب به خدا این است که کارهایی مانند کسب مال و ثروت که از امور فرعی هستند، کنار گذاشته شود» را

منتفی می‌سازد؟

- ۱ اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند: و خداوند سریع الحساب است.
- ۲ هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.
- ۳ بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.
- ۴ آن چه به شما داده شده، کالای زودگذر دنیا و آرایش آن است و آن چه نزد خداست بهتر و پایدارتر است: آیا اندیشه نمی‌کنید؟

۸۶ اگر جویای صحت گزینش اهداف خود و دل سپاری به آن‌ها باشیم نیازمند چه ابزاری هستیم؟

- ۱ اندیشه و تحقیق
- ۲ عقل و اختیار
- ۳ نگرش و بینش دقیق
- ۴ معیار و ملاک

۸۷ ورود همراه با خواری و سرافکندگی به دوزخ، شامل حال چه کسانی می‌شود؟

- ۱ آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد.
- ۲ آن کس که به کالای دنیا توجه دارد.
- ۳ فردی که به دنبال خوبی‌های دنیا و آخرت است.
- ۴ فردی که تمام توجه خود را مصروف اهداف اصلی کرده است.

۸۸ آن‌جا که خداوند رحیم ملاک و معیار انتخاب صحیح اهداف را به انسان داده است، اهداف فرعی و اصلی را به ترتیب چگونه توصیف می‌کند؟

- ۱ کالای زندگی دنیا و آرایش - انتخاب حقیقی
- ۲ خواب کوتاه و گذرا - انتخاب حقیقی
- ۳ کالای زندگی دنیا و آرایش - بهتر و پایدارتر
- ۴ خواب کوتاه و گذرا - بهتر و پایدارتر

۸۹ نفی عدم هدفدار بودن جهان خلقت و نفی بیهوده و بازیچه بودن آن پیام کدام آیه است؟

۱ ﴿أَنَا هَدِينَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ ۲ ﴿وَلَا اقْسَمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾

۳ ﴿مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾ ۴ ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾

۹۰ «حق» بودن آفرینش جهان به معنای در خلقت آن است که برخاسته از خداوند می باشد.

۱ قانونمندی - حکمت ۲ هدفداری - حکمت ۳ هدفداری - رحمت ۴ قانونمندی - رحمت

۹۱ از دقت در آیه شریفه ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ کدام پیام برداشت می شود؟

۱ برخی انسان ها به هدفی بالاتر از لذت های دنیوی و سرگرم شدن به آن نمی اندیشند.

۲ تنها راه برای رسیدن به اهداف دنیوی، کسب رضایت خداوند است.

۳ برخی از هدف ها به گونه ای هستند که هدف های دیگر را نیز در بردارند.

۴ هر حرکت و عملی که برای کسب رضایت خداوند و براساس معیارهای دینی صورت گیرد، عبادت محسوب می شود.

۹۲ کامل ترین تعبیر درباره «زندگی به خاطر خدا» در آیه شریفه تجلی دارد.

۱ ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ ۲ ﴿مَحْيَا وَمَمَاتٍ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

۳ ﴿مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ ۴ ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾

۹۳ کدام آیه شریفه اشاره به تعبیر «زندگی به خاطر خدا» دارد؟

۱ ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

۲ ﴿قُلْ إِنِّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَا وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

۳ ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ ۴ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾

۹۴ زبان حال انسان هایی که زندگی شان را وقف خداوند متعال کرده اند، در کلام الله مجید چگونه وصف شده است؟

۱ ﴿هَرَكْسُ نِعْمَتٍ وَپاداش دنیا را بخواهد نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خدا است.﴾

۲ ﴿نِمَازَمَ، تَمَامِی اَعْمَالَمَ وَ زندگی و مرگ من برای خدا است، پروردگار جهانیان﴾

۳ ﴿پَروردگارا به ما صبری عطا کن و ما را در راه ایمان ثابت قدم قرار ده.﴾

۴ ﴿پَروردگارا منزهی تو، پس ما را از عذاب آتش نگاه دار.﴾

۹۵ با توجه به آیه شریفه ﴿قُلْ إِنِّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَا وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ کدام گزینه درست است؟

۱ یگانه هدفی که انسان برایش خلق شده بندگی خداست.

۲ پذیرش نماز و سایر اعمال عبادی فقط در سایه نیت خالص و الهی میسر می شود.

۳ تنها مجرای ارضای روحیه بی نهایت طلبی، روی آوردن به سرچشمه کمالات است.

۴ این که خداوند پروردگار جهانیان است، ضرورت انجام همه اعمال در راستای رضای او را ایجاب می کند.

درس دوم

پایه دوم

صفحه ۱۸ تا انتهای صفحه ۳۱ کتاب دی

مقدمه / سرمایه های انسان / سرمایه و هدف

(۹۹ - انسانی)

۹۶ نشانه گرامی داشت انسان از سوی خداوند متعال و جایگاه ویژه او در نظام هستی، کدام است؟

- ۱ آفرینش جهان و مخلوقات برای انسان و اعطای توانمندی بهره مند شدن از آن ها
- ۲ اعطای نیرویی که با آن بیندیشد و توان تشخیص راه های غلط و درست در زندگی
- ۳ امداد انسان برای بهره گیری از سرمایه های الهی و شناخت موانع حرکت او به سمت خدا
- ۴ شناخت سرمایه ها و توانایی ها و استعداد های انسان و چگونگی به کارگیری این سرمایه ها

(۹۹ - خارج از کشور - با تغییر)

۹۷ کدام مورد، علت به مسخره و بازی گرفتن نماز را بیان نموده است؟

- ۱ تمسخر مؤمنان و اهل عبادت در هنگامی که پیامبر مردم را به نماز فرا می خواند.
- ۲ بهره نرفتن از نیرویی که انسان با آن بیندیشد و مسیر درست زندگی را تشخیص دهد.
- ۳ درک نکردن جایگاهی که خداوند برای انسان قائل شده است تا در میان گمراهان نباشد.
- ۴ نداشتن گوش شنوا برای تفکر در آیات الهی که در جهان آخرت در میان دوزخیان نباشد.

(۹۸ - ریاضی)

۹۸ کدام موضوع، نشان می دهد خداوند متعال برای انسان در نظام هستی جایگاه ویژه ای قائل شده است؟

- ۱ راه رستگاری و شقاوت برای انسان در مسیر رشد و کمال تبیین گردیده است.
- ۲ توانایی بهره مندی انسان از آنچه در آسمان ها و زمین برای او قرار داده شده است.
- ۳ عوامل رشد و کمال و همچنین عوامل سقوط و گناه به انسان نشان داده شده است.
- ۴ امکان شناخت سرمایه ها و استعداد های انسان و شناخت موانع حرکت برای او مشخص گردیده است.

۹۹ با توجه به اینکه لازم است انسان در مسیر رشد و کمال خود حرکت کند، گام های اساسی برای حرکت به سوی هدف به ترتیب، در کدام مورد بیان شده است؟

- ۱ عقل و اراده در گام نخست - انتخاب در گام بعد
- ۲ شناخت انسان و سرمایه هایش - بهره گیری از آن ها
- ۳ گرایش انسان به نیکی و زیبایی - دوری از گناه و زشتی
- ۴ شناخت هدف زندگی و درک آینده - کشف راه درست زندگی

(۹۰ - هنر - با تغییر)

۱۰۰ آیه شریفه ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾ بیانگر کدام سرمایه وجود انسان می باشد؟

- ۱ وجدان اخلاقی
- ۲ گرایش به خیر و نیکی
- ۳ عقل
- ۴ اختیار و اراده

۱۰۱ آن مرتبه از «نفس» که به دلیل عظمت و جایگاهش، مورد سوگند باری تعالی قرار گرفته است، کدام است و ظهور و بروزش در چه هنگامی است و مسبب آن چیست؟ همچنین کدام آیه شریفه بیانگر این مرتبه از «نفس» و ویژگی های آن می باشد؟

(۸۹ - تجربی - با تغییر)

- ۱ نفس لوآمه - هنگام آلودگی به گناهان - گرایش انسان به نیکی ها - ﴿وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۲ نفس مطمئنّه - هنگام آلودگی به گناهان - فطرت خداشنای انسان - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۳ نفس مطمئنّه - به هنگام ترک مستحبات و عمل به مکروهات - فطرت خداشنای انسان - ﴿وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۴ نفس لوآمه - به هنگام ترک مستحبات و عمل به مکروهات - گرایش انسان به نیکی ها - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾

(۸۷ - زبان - با تغییر)

۱۰۲ «سرزنش در مقابل گناه و زشتی» هم مضمون با کدام آیه شریفه می باشد؟

- ۱ ﴿وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۲ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۳ اَنَا هِدْيَانَا السَّبِيلَ اَمَّا شَاكِرًا وَاَمَّا كَفُورًا
- ۴ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾

۱۰۳ تکريم «انسان» بر بسیاری از مخلوقات در گرو است و فهم زیبایی ها و زشتی ها و رفتن به سوی هر کدام مفهوم می باشد.

(۸۷ - خارج از کشور - با تغییر)

- ۱ خداشناسی - ﴿فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۲ خویششناسی - ﴿فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۳ خداشناسی - ﴿اَنَا هِدْيَانَا السَّبِيلَ﴾
- ۴ خویششناسی - ﴿اَنَا هِدْيَانَا السَّبِيلَ﴾

۱۰۴ اینکه گفته می‌شود: «خداوند انسان را به گونه‌ای آفرید که بتواند زیبایی‌ها و زشتی‌ها را درک کند و آن‌گاه که به‌سوی زیبایی‌ها رو آورد در درون خود، احساس

خرسندی نماید و اگر به‌سوی بدی‌ها و زشتی‌ها رهسپار شود، ملامتگر خویش باشد» توجه ما به کدام آیه، جلب می‌شود؟

- ۱ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾ ۲ ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
 ۳ ﴿إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرُوا وَإِنَّمَا كَفَرُوا﴾ ۴ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ وَمَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾

۱۰۵ «بازداشتن انسان از راحت‌طلبی با محاکمه درونی او» و «منع انسان از خوشی‌های زودگذر با دوراندیشی» به ترتیب توسط کدام یک از سرمایه‌های الهی

انسان رقم می‌خورد؟

- ۱ نفس لوامه - قوه تعقل ۲ نفس لوامه - پیامبران الهی ۳ قوه تعقل - قوه تعقل ۴ قوه تعقل - پیامبران الهی

۱۰۶ اگر بگوییم «خداوند متعال هر یک از ما را مسئول سرنوشت خودمان قرار داده است.» به پیام کدام یک از آیات ذیل اشاره شده است؟

- ۱ ﴿مَنْ كَانَ يَرِدْ ثَوَابُ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ ۲ ﴿إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرُوا وَإِنَّمَا كَفَرُوا﴾
 ۳ ﴿مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ ۴ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾

۱۰۷ عکس‌العمل نشان دادن انسان در مقابل گناه و زشتی معلول و آن‌گاه که

- ۱ وجدان اخلاقی - به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت می‌کند و در اندیشه جبران آن برمی‌آید.
 ۲ گرایش به نیکی‌ها و زیبایی‌ها - پیشوایان پاک و دلسوز او را به راه سعادت راهنمایی می‌کنند، آن را می‌پذیرد.
 ۳ گرایش به نیکی‌ها و زیبایی‌ها - به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت می‌کند و در اندیشه جبران آن برمی‌آید.
 ۴ وجدان اخلاقی - پیشوایان پاک و دلسوز او را به راه سعادت راهنمایی می‌کنند، آن را می‌پذیرد.

۱۰۸ از دقت در آیه شریفه ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾ کدام مفهوم مستفاد می‌گردد؟

- ۱ خداوند هم استعداد زشتی به انسان داده و هم استعداد خوبی و در نتیجه انسان به هر دوی آن‌ها گرایش دارد.
 ۲ انسان صاحب اراده و اختیار آفریده شده و به همین دلیل مسئول سرنوشت خودش می‌باشد.
 ۳ خداوند سرشت ما را با خود آشنا کرد و گرایش به خود را که گرایش به همه خوبی‌ها و زیبایی‌هاست در ما قرار داد.
 ۴ انسان زشتی و زیبایی و بدی و خوبی را درک می‌کند و چون می‌داند که چیزی بد است، به آن گرایش ندارد.

۱۰۹ «انسان‌ها عاشق فضایی چون صداقت و درستی هستند و از دورویی و ظلم و ریا بیزارند و هرگاه به یکی از این رذایل آلوده گردند؛ وجودشان سرشار از

غم گشته و به ملامت خود می‌پردازند.» اگر بخواهیم منشأ این احساسات انسان را در آیات قرآن کریم جست‌وجو کنیم؛ به ترتیب کدام آیات راهنمای ما

خواهند بود؟

- ۱ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾ - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
 ۲ ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
 ۳ ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
 ۴ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾ - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾

۱۱۰ الهام فجور و تقوا به انسان که در آیات قرآن کریم به آن اشاره شده است، مربوط به کدام یک از سرمایه‌های انسانی است؟

- ۱ فطرت خدا آشنا ۲ قدرت تعقل ۳ گرایش به خیر و نیکی ۴ نفس لوامه

۱۱۱ اگر بخواهیم آیه شریفه ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ را مطمح نظر قرار دهیم، کدام پیام مستفاد می‌گردد و عامل مذکور در این آیه در تقابل با مفهوم بیان

شده در کدام حدیث می‌باشد؟

- ۱ قرآن کریم عامل درونی واکنشگر در مقابل آلودگی به گناه را «نفس لوامه» می‌نامد - «دشمن‌ترین دشمن تو، همان نفسی است که در درون توست.»
 ۲ پروردگار به ما نیرویی عنایت کرد تا مسیر درست را از نادرست تشخیص دهیم - «دشمن‌ترین دشمن تو، همان نفسی است که در درون توست.»
 ۳ پروردگار به ما نیرویی عنایت کرد تا مسیر درست را از نادرست تشخیص دهیم - «هیچ چیز مانند نماز، بینی شیطان را به خاک نمی‌مالد.»
 ۴ قرآن کریم عامل درونی واکنشگر در مقابل آلودگی به گناه را «نفس لوامه» می‌نامد - «هیچ چیز مانند نماز، بینی شیطان را به خاک نمی‌مالد.»

۱۱۲ کدام یک از گزینه‌های زیر از مفاهیم استنتاج‌شونده از آیه ﴿إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرُوا وَإِنَّمَا كَفَرُوا﴾ است؟

- ۱ خداوند انسان را به گونه‌ای آفرید که بتواند زیبایی‌ها را درک کند.
 ۲ خداوند گرایش به زیبایی و نیکی را در وجود انسان به امانت قرار داده است.
 ۳ خدای متعال شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در انسان قرار داد.
 ۴ خداوند راه رسیدن به خوشبختی را به انسان نشان داد تا خود آن را بشناسد و با اراده خود برگزیند.

۱۱۳ هنگامه سرزنش و ملامت نفس و در اندیشه جبران برآمدن، است و این از آن روست که همه ما انسان‌ها از رذائلی چون دورویی، حقارت نفس، ریا

و ظلم بیزاریم که به ترتیب مفاهیم اول و دوم از کدام آیات برداشت می‌گردد؟

- ۱ پس از ارتکاب گناه - ﴿إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرُوا وَإِنَّمَا كَفَرُوا﴾ - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۲ در حین عمل به خطا - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۳ پس از ارتکاب گناه - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۴ در حین عمل به خطا - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ - ﴿إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرُوا وَإِنَّمَا كَفَرُوا﴾

۱۱۴ اگر بخواهیم تعریف جامعی از هدف ارسال پیامبران و پیشوایان پاک و دلسوز همراه با کتاب راهنما به سوی انسان را ارائه دهیم، کدام گزینه را مستمسک

خود قرار می‌دهیم؟

- ۱ به آنان صرفاً در مورد چگونگی مقابله با گناه آموزش دهند.
- ۲ الگویی برای زندگی فرزندان آنان باشند.
- ۳ زیبایی و ارزش هدف‌های فرعی زندگی‌شان را به آنان نمایش دهند.
- ۴ راه سعادت را به انسان‌ها نشان دهند و در پیمودن راه حق به آنان کمک کنند.

۱۱۵ عکس‌العمل انسان در مقابل گناه و زشتی معلول چیست و مفهوم کدام آیه شریفه با این علت تقارن دارد؟

- ۱ نفس ملامتگر - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۲ گرایش به نیکی‌ها و زیبایی‌ها - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۳ گرایش به نیکی‌ها و زیبایی‌ها - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۴ نفس ملامتگر - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾

۱۱۶ اگر علت دانستن خودشناسی به عنوان سودمندترین دانش‌ها مورد سؤال قرار گیرد، پاسخ درخور به آن چیست؟

- ۱ هدف خلقت انسان عبادت و بندگی خداوند است.
- ۲ اولین گام برای حرکت انسان در مسیر الهی، شناخت انسان است.
- ۳ انسان دارای جایگاهی والا در نظام هستی است.
- ۴ انسان توانایی‌ها و همچنین موانعی در مسیر بندگی خداوند دارد.

۱۱۷ هدف خداوند از روانه کردن انبیا به همراه کتب الهی به سوی مردم کدام است؟

- ۱ تا مسئولیت سرنوشت و انتخاب‌های خود را بتوانیم به دوش بکشیم.
- ۲ تا جایگاه ویژه انسان در نظام هستی معلوم ذهن همگان شود.
- ۳ تا بتوانیم به خیر و نیکی روی آوریم و از گناه و زشتی بپرهیزیم.
- ۴ تا راه سعادت را به ما نشان دهند و در پیمودن راه حق به ما کمک کنند.

۱۱۸ اگر این پرسش مطرح شود که «خداوند متعال با اعطای سرمایه‌های ارزشمند و ودایع الهی به انسان کدام هدف را دنبال می‌کرده است؟» کدام پاسخ از ما

دستگیری خواهد کرد؟

- ۱ شیطان بر آدمی سلطه‌ای نداشته باشد و او را گمراه نکند.
- ۲ انسان بدون هیچ مانعی مسیر عبودیت و بندگی را طی کند.
- ۳ انسان در مسیر رشد و کمال حرکت کند و به هدفش در خلقت برسد.
- ۴ نعمت بر آدمیان تمام گردد و اسلام در زمره کامل‌ترین ادیان قرار گیرد.

۱۱۹ عامل خدافراموشی انسان چیست و راهکار مصونیت از آن کدام است؟

- ۱ انسان محیط بر غفلت‌ها شود - بازگشت به سوی خدا
- ۲ غفلت‌ها محاط انسان شوند - نفس لوازمه
- ۳ انسان محاط غفلت‌ها شود - بازگشت به سوی خدا
- ۴ انسان محیط غفلت‌ها شود - نفس لوازمه

۱۲۰ اگر بخواهیم با مستندی روایی حب ذاتی انسان به خدا را اثبات نماییم کدام حدیث مبین آن است و منشأ آن کدامین سرمایه رشد انسان می‌باشد؟

- ۱ «هیچ چیزی را مشاهده نکردم، مگر این‌که خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن دیدم» - قدرت اختیار
- ۲ «هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لَهو کند و او را به خود وانگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد» - فطرت خداجو
- ۳ «هیچ چیزی را مشاهده نکردم، مگر این‌که خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن دیدم» - سرشت خداآشنا
- ۴ «هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لَهو کند و او را به خود وانگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد» - قوه تعقل

۱۲۱ زبان حال کسی که پس از بازگشت از مسیر غفلت، خدا را در کنار خود می‌یابد کدام است؟

- ۱ دوست نزدیک‌تر از من به من است / وین عجب‌تر که من از وی دورم
- ۲ ای دوست شکر بهتر یا آن‌که شکر سازد؟ / خوبی قمر بهتر یا آن‌که قمر سازد؟
- ۳ نام احمد نام جمله انبیاست / چون که صد آمد نود هم پیش ماست
- ۴ تو را چندین پیمبر کرده آگاه / که خواهد بود کاری صعب در راه

۱۲۲ خداوند سبحان در آیه شریفه ﴿أَن هُنَا مَنَاجِمُ﴾ که مردم را به نماز فرامی‌خواند، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ ... علت این عمل مشرکان را فقدان کدام

سرمایه معرفی می‌فرماید و فرجام اخروی عاملین آن کدام است؟

- ۱ سرشت خداآشنا - استقرار در زمره دوزخیان
- ۲ قدرت تعقل - استقرار در زمره دوزخیان
- ۳ سرشت خداآشنا - پریشانی افکار و قلوب مشرکان
- ۴ قدرت تعقل - پریشانی افکار و قلوب مشرکان

(۹۹ - تجربی)

۱۲۳ مطابق آیات قرآن کریم، فریفته شدن با آرزوهای طولانی، نتیجه کدام عمل است؟

- ۱ ایجاد کینه و عداوت در میان مردم به وسیله شراب و قمار
- ۲ روگردانی از هدایت الهی پس از تبیین دین برای آن‌ها
- ۳ غرق شدن در غرائز حیوانی و پذیرفتن دعوت شیطان
- ۴ زینت دادن اعمال زشت ایشان در نزد مردم

(۹۹ - خارج از کشور)

۱۲۴ کدام مورد، به ترتیب خواسته نفس لّوامه و نفس اماره را از انسان نشان می‌دهد؟

- ۱ فقط به تمایلات عالی و برتر توجه شود - غفلت از تمایلات برتر
- ۲ فقط به تمایلات عالی و برتر توجه شود - پاسخ‌دهی به تمایلات فروتر
- ۳ در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ داده شود - غفلت از تمایلات برتر
- ۴ در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ داده شود - سرگرم شدن به تمایلات فراتر

(۹۸ - انسانی)

۱۲۵ مهم‌ترین موانع بندگی انسان و رسیدن او به کمالات کدام است؟

- ۱ تمایلات دانی و شیطان که با وسوسه کردن و فریب دادن باعث سقوط انسان می‌شود.
- ۲ نفس اماره و شیطان که با وسوسه کردن و فریب دادن باعث سقوط انسان می‌شود.
- ۳ نفس اماره و شیطان که با زیبا و لذت‌بخش نشان دادن دنیا باعث سقوط انسان می‌شود.
- ۴ تمایلات دانی و شیطان که با زیبا و لذت‌بخش نشان دادن دنیا باعث سقوط انسان می‌شود.

(۹۸ - هنر)

۱۲۶ در میان موانع رسیدن به هدف، دشمن‌ترین دشمن ما از چه راهی موجب سقوط و گمراهی ما می‌شود؟

- ۱ وسوسه کردن و فریب دادن انسان - ایجاد دشمنی و کینه در میان مردم
- ۲ وسوسه کردن و فریب دادن انسان - بازداشتن از پیروی از عقل و وجدان
- ۳ طغیان در درون انسان - ایجاد دشمنی و کینه در میان مردم
- ۴ طغیان در درون انسان - بازداشتن از پیروی از عقل و وجدان

(۹۸ - خارج از کشور)

۱۲۷ کدام عبارت، توصیف‌کننده نفس اماره است؟

- ۱ در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان می‌دهد و بعد از گناه، خود را سرزنش می‌کند.
- ۲ فرزندان آدم را فریب می‌دهد و از رسیدن به بهشت بازمی‌دارد و کارش فقط وسوسه کردن است.
- ۳ انسان را از یاد خدا غافل می‌کند و به دنیا سرگرم می‌نماید و کار او صرفاً فریب دادن انسان است.
- ۴ انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های دنیایی به گناه دعوت می‌کند و از پیروی از عقل و وجدان بازمی‌دارد.

۱۲۸ دشمن قسم‌خورده انسان که همان شیطان است، تنها راه نفوذش بر انسان را که به گمراهی او بینجامد، اعلام می‌دارد.

(۹۲ - زبان - با تغییر)

- ۱ زینت دادن کار گناهکاران در نظرشان
- ۲ ایجاد کینه بین مردم با شراب و قمار
- ۳ وسوسه کردن و دادن وعده‌های دروغین
- ۴ فریفتن گناهکاران با آرزوهای طولانی

(۸۹ - هنر)

۱۲۹ علت این‌که شیطان خطاب به انسان‌ها می‌گوید: «مرا سرزنش نکنید و خود را سرزنش کنید»، کدام موضوع است؟

- ۱ من نمی‌توانم به شما کمکی کنم.
- ۲ شما نمی‌توانید مرا نجات دهید.
- ۳ خداوند به شما وعده حق داد.
- ۴ من بر شما تسلطی نداشتم.

(۸۸ - زبان - با تغییر)

۱۳۰ پیام کدام عبارت، نشانگر اختیار انسان در محدوده حیات دنیایی اوست؟

- ۱ شما نمی‌توانید مرا نجات دهید.
- ۲ من نمی‌توانم به شما کمکی کنم.
- ۳ خود را سرزنش کنید نه مرا.
- ۴ شما را دعوت کردم و دعوتم را پذیرفتید.

(۸۶ - زبان - با تغییر)

۱۳۱ کدام یک از گزینه‌های زیر بیانگر راه‌های شیطان برای وسوسه انسان در نافرمانی از فرمان خدا نیست؟

- ۱ ایجاد دشمنی و کینه میان افراد
- ۲ آراستن و زیبا و لذت‌بخش نشان دادن دنیا
- ۳ سرگرم کردن انسان‌ها به آرزوهای طولانی
- ۴ بازداري انسان از پیروی از عقل و وجدان

۱۳۲ توجیه شیطان در مورد خلف وعده خود در خطاب به این است که و این موضوع برخاسته از می‌باشد.

- ۱ گناهکاران در دنیا - بر آن‌ها تسلطی نداشته است - برخورداری انسان از قوه عقل
- ۲ اهل جهنم - بر آن‌ها تسلطی نداشته است - برخورداری انسان از اختیار و اراده
- ۳ گناهکاران در دنیا - نفس اماره عامل غفلت آن‌ها بوده است - برخورداری انسان از قوه عقل
- ۴ اهل جهنم - نفس اماره عامل غفلت آن‌ها بوده است - برخورداری انسان از اختیار و اراده

۱۳۳ «موانع رسیدن انسان به بهشت» و «دعوت انسان به گناه و بازداشتن او از پیروی از عقل و وجدان» به ترتیب بیانگر کدام یک از موانع حرکت انسان در مسیر

عبودیت می‌باشد؟

- ۱ شیطان - نفس اماره
- ۲ نفس اماره - شیطان
- ۳ شیطان - شیطان
- ۴ نفس اماره - نفس اماره

۱۳۴ کارکرد دشمن ترین دشمن انسان چیست و ابزار آن برای رسیدن به این هدف کدام است؟

- ۱ دعوت به گناه - بازداشتن از پیروی از عقل و وجدان
- ۲ دعوت به گناه - زیبا و لذت بخش نشان دادن گناه
- ۳ سوق به خوشی های زودگذر - زیبا و لذت بخش نشان دادن گناه
- ۴ سوق به خوشی های زودگذر - بازداشتن از پیروی از عقل و وجدان

۱۳۵ پندار شیطان چیست و انحصار راه نفوذ او به آدمی در قالب کدام گزینه عنوان شده است؟

- ۱ بهره مندی از فضیلت نسبت به آدمیان - فریب و وسوسه
- ۲ بهره مندی از فضیلت نسبت به آدمیان - ممانعت از پیروی عقل و وجدان
- ۳ بازماندن ابناء بشر از بهشت الهی - فریب و وسوسه
- ۴ بازماندن ابناء بشر از بهشت الهی - ممانعت از پیروی عقل و وجدان

۱۳۶ کدام عبارت درباره دشمن ترین دشمن انسان صحیح است؟

- ۱ عامل بیرونی است که انسان را به طغیان و تجاوز فرامی خواند.
- ۲ میل سرکش و طغیانگر که داعی انسان به سوی گناه است.
- ۳ مانع وجودی انسان است که عاملیت خود را از ناحیه شیطان می گیرد.
- ۴ تنها راه مغلوب کردن و به زانو درآوردن آن تمسک به نماز است.

۱۳۷ کدام یک از سخنان شیطان در روز قیامت مهر تأییدی بر عبارت «کار او وسوسه کردن و فریب دادن است.» می باشد؟

- ۱ من به شما وعده ای دادم و خلاف آن عمل کردم.
- ۲ این خودتان بودید که دعوت مرا پذیرفتید.
- ۳ امروز خود را سرزنش کنید نه مرا.
- ۴ البته من بر شما تسلطی نداشتم.

۱۳۸ دشمن قسم خورده انسان در زیباسازی رذایل اخلاقی برای چه کسانی موفق می شود و چگونه آنان را اغوا می نماید؟

- ۱ معرضین از حق پس از روشن شدن هدایت - با آرزوهای طولانی
- ۲ بی توجهان به ندای وجدان با وجود دوراندیشی هایش - با ایجاد کینه و عداوت
- ۳ رویگردانان از دعوت نفس لوامه علیرغم سرزنش هایش - با آرزوهای طولانی
- ۴ پشت کنندگان به صراط مستقیم بعد از دریافت دعوت حق - با ایجاد کینه و دشمنی

۱۳۹ کدام گزینه دربردارنده یکی از مصادیق کید دشمن انتقام جوی قسم خورده انسان است؟

- ۱ بازداشتن انسان از مسیر سراسر رستگاری هدایت الهی پیش از بصیرت و آگاهی
- ۲ اشتغال انسان به دنیا و غافل کردن انسان از خودشناسی و جهان شناسی
- ۳ دامن زدن به آتش خانمان سوز کدورت و عداوت میان فرزندان آدم
- ۴ زینت بخشی و آرایش زمینه های دل فریب دنیا

۱۴۰ اگر بخواهیم برای «نفس اماره» ویژگی هایی برشمریم، کدام گزینه بیان کننده مقصود ما است؟

- ۱ دشمن آشکار - میل سرزنشگر
- ۲ دشمن آشکار - میل سرکش و طغیانگر
- ۳ دشمن ترین دشمن - میل سرزنشگر
- ۴ دشمن ترین دشمن - میل سرکش و طغیانگر

تست های تکمیلی

۱۴۱ سودمندترین دانش ها است که به معنای شناخت می باشد.

- ۱ خداشناسی - صفات خداوند از طریق تفکر در مخلوقات
- ۲ خودشناسی - هدف از خلقت انسان
- ۳ خودشناسی - سرمایه ها و موانع حرکت انسان به سوی رشد و کمال
- ۴ خداشناسی - ذات خداوند از طریق تفکر در نعمات

۱۴۲ قرآن کریم عامل درونی را «نفس لوامه» نامیده است که سبب می شود

- ۱ گرایش به نیکی ها و زیبایی ها - اگر انسان به گناه آلوده شد، خود را سرزنش کند.
- ۲ گرایش به نیکی ها و زیبایی ها - اگر انسان کار نیکی انجام داد، خود را تحسین کند.
- ۳ واکنش در مقابل گناه و زشتی - اگر انسان کار نیکی انجام داد، خود را تحسین کند.
- ۴ واکنش در مقابل گناه و زشتی - اگر انسان به گناه آلوده شد، خود را سرزنش کند.

۱۴۳ نشانه تفاوت در هدف از خلقت انسان و سایر موجودات، وجود است و شیطان معمولاً از راه انسان را فریب می دهد.

- ۱ سرمایه های الهی در مسیر دستیابی به هدف - زیبا و لذت بخش نشان دادن دنیا
- ۲ عوامل سقوط و گناه و دور ماندن از هدف - زیبا و لذت بخش نشان دادن دنیا
- ۳ عوامل سقوط و گناه و دور ماندن از هدف - ایجاد کینه و دشمنی میان مردم به وسیله شراب و قمار
- ۴ سرمایه های الهی در مسیر دستیابی به هدف - ایجاد کینه و دشمنی میان مردم به وسیله شراب و قمار

۱۴۴ بیزاری از «دورویی و ریا» مربوط به ویژگی می باشد که آیه بیانگر مفهوم آن است.

- ۱ گرایش به نیکی و بیزاری از بدی - ﴿و لا أقسم بالنفس اللّوامة﴾
- ۲ وجدان اخلاقی - ﴿و نفس و ما سواها فآلهمها فجورها و تقواها﴾
- ۳ گرایش به نیکی و بیزاری از بدی - ﴿و نفس و ما سواها فآلهمها فجورها و تقواها﴾
- ۴ وجدان اخلاقی - ﴿و لا أقسم بالنفس اللّوامة﴾

۱۴۵ از آیه شریفه ﴿اَنَا هِدِيْنَه السَّبِيْلُ اِمَّا شَاكِرًا و اِمَّا كَفُوْرًا﴾ کدام مفهوم مستفاد می گردد؟

- ۱ خداوند ما را هدایت می کند و معیار انتخاب هدف های اصل را معین و نتایج آن را یادآور شده است.
- ۲ آدمی استعداد رسیدن به کمالات را دارد و با شکرگزاری و شکوفایی استعداد خود به هدایت واقعی می رسد.
- ۳ آدمی برای رسیدن به خوبی ها و زیبایی ها، دارای قابلیت هایی است که خداوند به او داده است.
- ۴ خداوند راه خوشبختی را به انسان نشان داده تا به کمک عقل آن را بشناسد و با اراده خود آن را برگزیند.

۱۴۶ قرآن کریم عامل گمراه کننده های را به انسان ها معرفی می کند که خود را از برتر می پندارد و سوگند یاد کرده که را فریب دهد و از رسیدن به

..... باز دارد و کارش و راه نفوذش است.

- ۱ آدمیان - فرزندان آدم - ایمان واقعی - وعده دروغ - زیبا نشان دادن دنیا
- ۲ همه موجودات - انسان ها - ایمان واقعی - زیبا نشان دادن دنیا - وعده دروغ
- ۳ آدمیان - فرزندان آدم - بهشت - وسوسه کردن - وسوسه
- ۴ همه موجودات - انسان ها - بهشت - زیبا نشان دادن دنیا - وسوسه

۱۴۷ شیطان از طریق این راه ها انسان را گمراه می کند؛ به جز

- ۱ زیبا و لذت بخش نشان دادن دنیا
- ۲ سرگرم کردن به آرزوهای سراب گونه دنیایی
- ۳ بازداشتن از یاد خدا و نماز
- ۴ ایجاد کینه و دشمنی میان مردم

۱۴۸ کدام آیه بیانگر این است که خداوند انسان را صاحب اراده و آزاد آفریده است و مسئول سرنوشت خود است؟

- ۱ ﴿و نفس و ما سواها فآلهمها فجورها و تقواها﴾
- ۲ ﴿اَنَا هِدِيْنَه السَّبِيْلُ اِمَّا شَاكِرًا و اِمَّا كَفُوْرًا﴾
- ۳ ﴿لا أقسم بالنفس اللّوامة﴾
- ۴ ﴿فعند الله ثواب الدنيا و الآخرة﴾

۱۴۹ واکنش و عکس العمل نشان دادن در مقابل گناه و زشتی معلول است که آیه شریفه به این علت اشارت دارد.

- ۱ نفس ملامتگر - ﴿و لا أقسم بالنفس اللّوامة﴾
- ۲ گرایش به نیکی ها و زیبایی ها - ﴿و لا أقسم بالنفس اللّوامة﴾
- ۳ گرایش به نیکی ها و زیبایی ها - ﴿و نفس و ما سواها فآلهمها فجورها و تقواها﴾
- ۴ نفس ملامتگر - ﴿و نفس و ما سواها فآلهمها فجورها و تقواها﴾

۱۵۰ با توجه به آیات قرآن کریم سخنانی که میان شیطان و جهنمیان در قیامت درباره «خودش»، «جهنمیان» و «خداوند» به ترتیب گفته شده، کدام است؟

- ۱ دعوت کننده - پذیرنده دعوت ناحق - وعده دهنده به حق
- ۲ دعوت کننده به گناه - تحت سلطه شیطان بودن - دعوت کننده به حق
- ۳ دعوت کننده - تحت سلطه شیطان بودن - دعوت کننده به حق
- ۴ دعوت کننده به گناه - سرگرم شده به آرزوهای دنیایی - وعده دهنده به حق

۱۵۱ راهنمایی و هدایت خداوند و تشخیص راه رستگاری و شقاوت مؤید وجود در آدمی است و آیه شریفه بدان اشارت دارد.

- ۱ گرایش به نیکی و شناخت آن - ﴿و نفس و ما سواها فآلهمها فجورها و تقواها﴾
- ۲ اراده و اختیار - ﴿و نفس و ما سواها فآلهمها فجورها و تقواها﴾
- ۳ اراده و اختیار - ﴿اَنَا هِدِيْنَه السَّبِيْلُ اِمَّا شَاكِرًا و اِمَّا كَفُوْرًا﴾
- ۴ گرایش به نیکی و شناخت آن - ﴿اَنَا هِدِيْنَه السَّبِيْلُ اِمَّا شَاكِرًا و اِمَّا كَفُوْرًا﴾

۱۵۲ چند مورد از عبارتهای زیر در رابطه با «قدرت تعقل» می باشد؟

الف) دوری از جهل و نادانی	ب) نشان دادن راه سعادت	ج) تشخیص مسیر درست زندگی	د) منع کردن انسان از راحت طلبی
۱	۲	۳	۴

۱۵۳ در معارف اسلامی از گناه به تعبیر شده که آدمی را

- ۱ عامل درونی - نفس اماره - از رسیدن به بهشت باز می دارد.
- ۲ عامل درونی - نفس اماره - برای رسیدن به لذت های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می کند.
- ۳ عامل بیرونی - شیطان - از رسیدن به بهشت باز می دارد.
- ۴ عامل بیرونی - شیطان - برای رسیدن به لذت های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می کند.

۱۵۴ «خداوند به شما وعده حق داد؛ اما من به شما وعده‌ای دادم و خلاف آن عمل کردم. امروز خود را سرزنش کنید، نه مرا.» این سخن شیطان خطاب به است و مبنای این احتجاج از جانب شیطان آیه شریفه می‌باشد.

- ۱ گناهکاران - ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾
- ۲ گناهکاران - ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَاليَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾
- ۳ دوزخیان - ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾
- ۴ دوزخیان - ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَاليَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

۱۵۵ منع کردن انسان از راحت‌طلبی و مربوط به یکی از سرمایه‌های رشد انسان می‌باشد.

- ۱ نشان دادن راه سعادت به آدمی
- ۲ دریافت حقایق و دوری از جهل و نادانی
- ۳ اندیشه جبران گناه
- ۴ دوست داشتن صداقت

۱۵۶ رقم‌زدن یکی از دو راه شقاوت و سعادت، برخاسته از کدام سرمایه‌های خدا به انسان است و کدام آیه شریفه متضمن مفهوم آن می‌باشد؟

- ۱ وجدان - ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾
- ۲ اختیار انسان - ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾
- ۳ اختیار انسان - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۴ وجدان - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾

۱۵۷ مفهوم استنباط شده از آیه شریفه ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ کدام است؟

- ۱ آدمی استعداد رسیدن به کمالات بسیاری را دارد که اگر آن‌ها را شکوفا کند، به غایت و مقصود و رستگاری می‌رسد.
- ۲ خداوند راه رسیدن به خوشبختی را به انسان نشان داده است تا خود آن را بشناسد و با اراده خود آن را برگزیند.
- ۳ آدمی برای رسیدن به خوبی‌ها و زیبایی‌ها، باید مسیر درست را تشخیص دهد و از جهل دور شود.
- ۴ خداوند ما را هدایت می‌کند و معیار انتخاب هدف‌های اصیل از غیر آن را به انسان دیکته کرده است.

۱۵۸ بنابر تأکید مبانی اسلامی، عامل اصلی گناه چیست و علت پذیرش این مفهوم برای ما کدام است؟

- ۱ خود انسان - شیطان بر انسان تسلط دارد و آدمی از او پیروی می‌نماید.
- ۲ شیطان - شیطان بر انسان تسلط دارد و آدمی از او پیروی می‌نماید.
- ۳ خود انسان - انسان با اختیار خویش دعوت شیطان را می‌پذیرد.
- ۴ شیطان - انسان با اختیار خویش دعوت شیطان را می‌پذیرد.

۱۵۹ هدف از شناساندن نیکی و زشتی به انسان چیست و این مطلب از دقت در کدام آیه شریفه مستفاد می‌گردد؟

- ۱ ممانعت از کفر - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۲ ممانعت از کفر - ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾
- ۳ روی آوردن به نیکی و پرهیز از زشتی - ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾
- ۴ روی آوردن به نیکی و پرهیز از زشتی - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾

۱۶۰ مستند این واقعیت که خداوند متعال برای انسان در نظام هستی جایگاه ویژه‌ای قائل شده در کدام گزینه تصویر شده است؟

- ۱ خدای متعال جهان را وقف انسان و حرکت او کرده است.
- ۲ خداوند توانایی بهره‌مندی از نعمت‌هایی که به انسان عطا کرده را به وی بخشیده است.
- ۳ خدای متعال با اعطای نیروی عقل به انسان، توانایی اندیشیدن به وی عطا کرده است.
- ۴ خداوند به انسان صرفاً در مقابل گیاهان و حیوانات برتری داده است.

۱۶۱ تنها راه نفوذ شیطان در انسان چیست و عامل اعتباربخش به تأثیر نفوذهای او در آدمی کدام است؟

- ۱ فریب‌دادن، ایجاد کینه - نفس اماره انسان
- ۲ وسوسه کردن، فریب‌دادن - خود انسان
- ۳ وسوسه کردن، فریب‌دادن - خود انسان
- ۴ فریب‌دادن، غافل کردن از خدا - خود انسان

۱۶۲ بیزاری از «دورویی و ریا» مربوط به کدام ویژگی انسان است و کدام آیه شریفه ترسیم‌گر آن می‌باشد؟

- ۱ گرایش به نیکی و بیزاری از بدی - ﴿وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۲ وجدان اخلاقی - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۳ گرایش به نیکی و بیزاری از بدی - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۴ وجدان اخلاقی - ﴿وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾

۱۶۳ سوگند خداوند به خویش در کدام آیه شریفه به چشم می‌خورد و علت آن چیست؟

- ۱ ﴿وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ - زیرا خداوند نفس را سامان بخشیده است.
- ۲ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا﴾ - به دلیل آن که خداوند نفس لوامه را خلق کرده است.
- ۳ ﴿وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ - به دلیل آن که خداوند نفس لوامه را خلق کرده است.
- ۴ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا﴾ - زیرا خداوند نفس را سامان بخشیده است.

۱۶۴ قرآن کریم کدام عامل درونی را «نفس لوّامه» نامیده است و این مرتبه از نفس موجب بروز چه اتفاقاتی در انسان می‌شود؟

- ۱ گرایش به نیکی‌ها و زیبایی‌ها - سبب می‌شود تا انسان در اندیشهٔ جبران اشتباهات باشد.
- ۲ گرایش به نیکی‌ها و زیبایی‌ها - سبب می‌شود تا اگر انسان کار نیکی انجام داد، خود را تحسین کند.
- ۳ واکنش در مقابل گناه و زشتی - سبب می‌شود تا اگر انسان کار نیکی انجام داد، خود را تحسین کند.
- ۴ واکنش در مقابل گناه و زشتی - سبب می‌شود تا انسان در اندیشهٔ جبران اشتباهات باشد.

۱۶۵ متفاوت بودن هدف و مسیر زندگی انسان از حیوانات و گیاهان معلول چیست و آلوده شدن انسان به گناه، نسبت به عملکرد نفس لوّامه در چه موضعی قرار دارد؟

- ۱ بیشتر بودن سرمایه‌ها و استعدادهای انسان - مؤخر
- ۲ گستردگی نیازها و امکانات لازم جهت شکوفایی برای انسان - مؤخر
- ۳ گستردگی نیازها و امکانات لازم جهت شکوفایی برای انسان - مقدم
- ۴ بیشتر بودن سرمایه‌ها و استعدادهای انسان - مقدم

۱۶۶ راهنمایی و هدایت خداوند و تشخیص راه رستگاری و شقاوت مؤید وجود کدام یک از سرمایه‌های وجودی انسان است و کدام آیه بیانگر این موضوع می‌باشد؟

- ۱ گرایش به نیکی و شناخت آن - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۲ اراده و اختیار - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۳ اراده و اختیار - ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾
- ۴ گرایش به نیکی و شناخت آن - ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾

۱۶۷ اگر بگوییم «خداوند متعال، ما را مسئول سرنوشت خودمان قرار داد.» و «انسان پس از ارتکاب به گناه به فکر جبران برمی‌آید.» به ترتیب پیام کدام آیات را

ترسیم نموده‌ایم؟

- ۱ ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۲ ﴿وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْيَبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ - ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۳ ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا﴾
- ۴ ﴿وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْيَبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ - ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا﴾

۱۶۸ «خداوند راه رستگاری و شقاوت را به ما نشان داده تا خود راه رستگاری را برگزینیم.» پیام کدام آیه شریفه مبین این عبارت است؟

- ۱ ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾
- ۲ ﴿فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۳ ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۴ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا﴾

۱۶۹ اگر بخواهیم نقطه‌ای را در تقابل با مفهوم مستنبط از حدیث شریف «دشمن‌ترین دشمن تو، همان نفسی است که در درون توست.» ترسیم کنیم، کدام آیه

شریفه مستمسک خوبی برای این منظور می‌باشد؟

- ۱ ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾
- ۲ ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾
- ۳ ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾
- ۴ ﴿وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾

۱۷۰ آنجا که تعریف درستی از خودشناسی تبیین می‌شود کدام است و ثمرهٔ اعطای نعمات مادی و معنوی به انسان چیست؟

- ۱ شناخت سرمایه‌ها و موانع حرکت انسان - گرامیداشت و کرامت انسان
- ۲ شناخت سرمایه‌ها و موانع حرکت انسان - مسئولیت داشتن در قبال سرنوشت
- ۳ شناخت اخیار و اشرار و تشخیص حق از باطل - مسئولیت داشتن در قبال سرنوشت
- ۴ شناخت اخیار و اشرار و تشخیص حق از باطل - گرامیداشت و کرامت انسان

۱۷۱ تعبیر «سودمندترین دانش‌ها» متناسب با کدام یک از مفاهیم زیر بوده و علت تعلق این تعبیر به آن مفهوم، چگونه ایجاب می‌شود؟

- ۱ شناخت توأمان سرمایه‌ها، استعدادها و موانع حرکت انسان - خداوند متعال برای انسان در نظام هستی جایگاه ویژه‌ای قائل شده است.
- ۲ شناخت خداوند متعال و نظام حکیمانه و برنامه‌ریزی‌شدهٔ او - خداوند متعال برای انسان در نظام هستی جایگاه ویژه‌ای قائل شده است.
- ۳ شناخت توأمان سرمایه‌ها، استعدادها و موانع حرکت انسان - آغازگر مسیر رسیدن انسان به رشد و کمال است.
- ۴ شناخت خداوند متعال و نظام حکیمانه و برنامه‌ریزی‌شدهٔ او - آغازگر مسیر رسیدن انسان به رشد و کمال است.

۱۷۲ مصداق قائل بودن جایگاه ویژه برای انسان و کرامت او در نظام هستی از کدام گزینه مستفاد می‌گردد؟

- ۱ دوست داشتن فضایی چون صداقت، عزت نفس و عدالت
- ۲ واکنش نشان دادن در برابر بارقه‌های گناه و تلاش برای جبران و اصلاح آن
- ۳ بهره‌وری از پیامبران و پیشوایان پاک و دلسوز برای رسیدن به راه سعادت
- ۴ آفریده شدن آسمان‌ها و زمین برای انسان و توانمندی او در بهره‌مندی از آن‌ها

۱۷۳ از عوامل حرکت انسان در مسیر رسیدن به هدف خود به ترتیب تقدم و تأخر با کدام است؟

- ۱ خودشناسی - پرهیز از ابتلا به موانع
- ۲ خودشناسی - بهره‌گیری از سرمایه‌ها
- ۳ عبادت - بهره‌گیری از سرمایه‌ها
- ۴ عبادت - پرهیز از ابتلا به موانع

۱۷۴ علت اعطای سرمایه‌های ملون و گوناگون به انسان از جانب ذات اقدس الهی کدام است؟

- ۱ دستیابی انسان به هدف خلقت و به دوش کشیدن مسئولیت سرنوشت خویش
- ۲ دستیابی انسان به هدف خلقت و توانایی او برای حرکت در مسیر رشد و کمال
- ۳ گرایش آدمی به سمت آخیار و خوبی‌ها و توانایی او برای حرکت در مسیر رشد و کمال
- ۴ گرایش آدمی به سمت آخیار و خوبی‌ها و به دوش کشیدن مسئولیت سرنوشت خویش

۱۷۵ اگر بخواهیم علل بهره‌مندی انسان از قوه عقل را بهتر بشناسیم، کدام گزینه هادی ما به این مفهوم خواهد بود؟

- ۱ دریافت حقایق و گزینش راه رستگاری
- ۲ دریافت حقایق و ادراک مفارقت میان خوب و بد
- ۳ اجتناب از شقاوت و گزینش راه رستگاری
- ۴ اجتناب از شقاوت و ادراک مفارقت میان خوب و بد

۱۷۶ از ارتباط آیات ﴿وَنَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا﴾ و ﴿وَ لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ کدام مفهوم مستفاد می‌گردد؟

- ۱ علیت شناخت و گرایش به نیکی و بی‌زاری از بدی و معلولیت ممانعت از ورود به زمینه‌های گناه و شوق به انجام خیر
- ۲ علیت شناخت و گرایش به نیکی و بی‌زاری از بدی و معلولیت اندیشه جبران گناه پس از ابتلا به آن
- ۳ علیت وجود نفس سرزنشگر و ملامت‌کننده در آدمی و اندیشه جبران گناه پس از ابتلا به آن
- ۴ علیت وجود نفس سرزنشگر و ملامت‌کننده در آدمی و معلولیت ممانعت از ورود به زمینه‌های گناه و شوق به انجام خیر

۱۷۷ به ترتیب «دوراندیشی عقل» و «محکمه‌های وجدان» عوامل ممانعت انسان از کدام موارد می‌باشند؟

- ۱ خوشی‌های زودگذر - بی‌توجهی به راهنمایان الهی
- ۲ روی آوردن به زشتی‌ها - بی‌توجهی به راهنمایان الهی
- ۳ خوشی‌های زودگذر - راحت‌طلبی
- ۴ روی آوردن به زشتی‌ها - راحت‌طلبی

۱۷۸ تعریف درست «نفس اماره» در کدام گزینه به چشم می‌خورد؟

- ۱ عامل ایجاد کینه و دشمنی میان مردم
- ۲ آمر انسان‌ها به جبران گذشته گناه‌آلود
- ۳ آمر و سوق‌دهنده انسان‌ها به راحت‌طلبی
- ۴ عامل درونی فرمان‌دهنده انسان به بدی‌ها

۱۷۹ کدام یک از روابط علی - معلولی زیر صحیح است؟

- ۱ ﴿وَنَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا﴾ معلول ﴿وَ لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ می‌باشد.
- ۲ ﴿وَ لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ معلول ﴿وَنَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا﴾ می‌باشد.
- ۳ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرَآ وَ إِنَّمَا كَفَّوْآ عَلَتْ ﴿وَ لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ می‌باشد.
- ۴ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرَآ وَ إِنَّمَا كَفَّوْآ عَلَتْ ﴿وَنَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا﴾ می‌باشد.

۱۸۰ «دریافتن حقایق و دوری از جهل» و «امداد الهی در پیمایش راه حق» به ترتیب معلول استفاده از کدام یک از ودایع الهی به انسان است؟

- ۱ قوه تعقل و تفکر - ارسال رسل و کتب آسمانی
- ۲ گرایش به نیکی‌ها و زیبایی‌ها - قدرت اراده و اختیار
- ۳ قوه تعقل و تفکر - قدرت اراده و اختیار
- ۴ گرایش به نیکی‌ها و زیبایی‌ها - ارسال رسل و کتب آسمانی

۱۸۱ «دعوت به لذت‌های زودگذر دنیایی» و «زینت دادن گناه در نظر گناهکاران» به ترتیب معلول کدام یک از موانع رشد آدمی است؟

- ۱ شیطان - نفس اماره
- ۲ نفس اماره - شیطان
- ۳ نفس اماره - نفس اماره
- ۴ شیطان - شیطان

۱۸۲ خطاب شیطان در روز رستاخیز به اهل جهنم که می‌گوید: «من بر شما تسلطی نداشتم. نه من می‌توانم به شما کمکی کنم و نه شما می‌توانید مرا نجات

دهید.» به ترتیب مؤید کدام یک از مطالب زیر می‌باشد؟

- ۱ پندار انسان در رابطه با جبرگرایی مردود است - برزخ موضع عمل نیست.
- ۲ عامل اصلی گناه خود انسان است - در قیامت اختیار وجود ندارد.
- ۳ پندار انسان در رابطه با جبرگرایی مردود است - در قیامت اختیار وجود ندارد.
- ۴ پندار انسان در رابطه با جبرگرایی مردود است - در قیامت اختیار وجود ندارد.

۱۸۳ دشمن قسم‌خورده انسان از کدام راه در ما نفوذ می‌کند و میان نفس اماره و وجدان اخلاقی چه رابطه‌ای وجود دارد؟

- ۱ دعوت به التذاذات زودگذر دنیایی - رابطه مستقیم
- ۲ دعوت به التذاذات زودگذر دنیایی - رابطه معکوس
- ۳ وسوسه کردن و فریب دادن - رابطه مستقیم
- ۴ وسوسه کردن و فریب دادن - رابطه معکوس

۱۸۴ عبارات «خداوند از ما می‌خواهد راه رستگاری را برگزینیم و از شقاوت دوری کنیم.» و «گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که او در مقابل

گناهان و زشتی‌ها واکنش نشان دهد.» به ترتیب با کدام یک از آیات شریفه تناسب معنایی دارد؟

- ۱ ﴿وَنَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا﴾ - ﴿وَ لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۲ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرَآ وَ إِنَّمَا كَفَّوْآ﴾ - ﴿وَنَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا﴾
- ۳ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرَآ وَ إِنَّمَا كَفَّوْآ﴾ - ﴿وَ لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾
- ۴ ﴿وَ لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ﴾ - ﴿وَنَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا﴾

۱۸۵ بین هدف هر کس و سرمایه‌هایش وجود دارد و در روایات ما از خودشناسی به تعبیر شده است.

- ۱ هماهنگی - سودمندترین دانش‌ها
- ۲ مطابقت - خداشناسی
- ۳ مطابقت - سودمندترین دانش‌ها
- ۴ هماهنگی - خداشناسی

۱۸۶ ره‌آورد سیر آفاقی و انفسی انسان چیست و علت آن کدام است؟

- ۱ خداشناسی - بهره‌مندی از قوای تشخیص و گزینش
- ۲ خدایابی - سرشت خدا آشنا
- ۳ کرامت خدادادی - سرشت خدا آشنا
- ۴ احساس محبت الهی در دل - بهره‌مندی از قوای تشخیص و گزینش

۱۸۷ از منظر قرآن کریم؛ شیطان به وسیله شراب و قمار کدام نیت خود را عملی می‌سازد؟

- ۱ سرگرم کردن انسان به آرزوهای دور و دراز
- ۲ نفوذ در دل آدمیان برای بازداشتن از بهشت
- ۳ خاموشی چراغ عقل و قلب انسان
- ۴ ایجاد کینه و عداوت و بازداشتن از یاد خدا

۱۸۸ مواجهه بی‌بهره‌گان از خرد و اندیشه با ندای اذان در دین مبین اسلام چگونه است؟

- ۱ اعتراف به بسته بودن گوش‌هایشان در جهنم برزخی
- ۲ تمسخر، استهزاء و به بازیچه گرفتن نماز
- ۳ اعراض از احساس محبت خدا در دل
- ۴ خفیف و خوار شمردن مسلمین نمازگزار

۱۸۹ ویژگی مشرکانی که با استماع دعوت مردم به نماز، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند چیست؟

- ۱ گروهی هستند که تعقل نمی‌کنند.
- ۲ قومی هستند که دل‌هایشان پریشان است.
- ۳ به ندای نفس لوامه و وجدان خود بی‌توجه‌اند.
- ۴ از قوه گزینش بی‌بهره‌اند.

۱۹۰ جهنمیان عامل قرارگیری خویشتن در اهل دوزخ را چه می‌دانند و علت تفرق قلوب دشمنان اسلام از منظر قرآن کریم چیست؟

- ۱ عدم تعقل - کفر
- ۲ دوست بد - کفر
- ۳ دوست بد - عدم تعقل
- ۴ عدم تعقل - عدم تعقل

۱۹۱ معلولیت مشاهده خدا در ورای هر چیز توسط مولا علی (ع)، علیت وجود کدام سرمایه الهی را تبیین می‌کند؟

- ۱ سرشت و فطرت خداآشنا
- ۲ وجدان اخلاقی یا نفس ملامت‌کننده
- ۳ گرایش به نیکی و بیزاری از بدی
- ۴ تشخیص و انتخاب به واسطه عقل و اختیار

۱۹۲ یکی از راه‌های فریب شیطان، فریفتن آدمی به آرزوهای طولانی دنیایی است. کدام گروه از انسان‌ها مشمول آن می‌شوند؟

- ۱ کسانی که گناهانشان در نظرشان دارای زینت است.
- ۲ آنان که با سایر مردم عداوت و دشمنی دارند.
- ۳ گروهی که از یاد خدا و نماز غافل شده‌اند و آن را به سخره می‌گیرند.
- ۴ کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آن‌ها، به حق پشت کردند.

۱۳ آیه صورت سؤال، بیانگر حق بودن آفرینش و هدفمندی آن است. حقانیت آفرینش به علت حکمت الهی است؛ لذا چون خداوند حکیم است، خلقت او نیز باید بنا بر حق و حقانیت باشد و هدف داشته باشد.

۱۴ «حق تعالی نیز تو را ارزش بسیار داده است. پس ببین که برای چه تو را خلق کرده و برای چه کار فرستاده است؟». این نکته برگرفته از حکایت مولوی در ابتدای درس می‌باشد.

۱۵ عبارت ادبی صورت سؤال که از حکایت مولوی است، مربوط به هدفمندی آفرینش است که آیه شریفه ﴿و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لایعین ما خلقناهما الا بالحق﴾ مبین آن است.

۱۶ حدیث صورت سؤال بیانگر هدفمندی آفرینش است. اما دقت کنید که سؤال، ارمغان یا نتیجه پابندی به آن را خواسته است که آن بهره‌مندی از پادشاهی اخروی است که در گزینه ۳ به آن اشاره شده است.

۱۷ (آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) و به هر کس اراده کنیم، می‌دهیم؛ سپس دوزخ (رد گزینه ۳) را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود).
۱۸ آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم و به هر کس اراده کنیم، می‌دهیم سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.

۱۹ هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود. اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است، و می‌تواند روحیه بی‌نهایت‌طلب او را سیراب کند و پاسخگوی استعدادهای گوناگونش باشد، می‌کوشد به دیگران کمک کند. کسی هم که فکر می‌کند داشتن شهرت مهم است، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به آن قرار می‌دهد. کسی هم که کمالات و خوبی‌ها را شناخته، به آن‌ها دل می‌بندد و برای رسیدن به آن‌ها می‌کوشد. در نتیجه اختلاف انسان‌ها در انتخاب اهداف، ریشه در نوع نگاه و اندیشه آن‌ها دارد و به همین دلیل تلاش برای رسیدن به کمالات و خوبی‌های متعالی و بزرگ معلول شناخت آن‌هاست.

۲۰ هدف‌ها و دلبستگی‌های پایان‌پذیر مانند مال و ثروت، هدف‌های فرعی به شمار می‌آیند و هدف‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی مانند خیرخواهی نسبت به دیگران، هدف اصلی محسوب می‌شوند. البته، هر دوی این اهداف خوباند و برای زندگی ما ضروری‌اند. مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم و آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع رسیدن به اهداف اصلی شوند.

۲۱ اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است و می‌تواند روحیه بی‌نهایت‌طلب او را سیراب کند و پاسخگوی استعدادهای گوناگونش باشد، می‌کوشد به دیگران کمک کند. چرا که انسان‌ها در انتخاب هدف براساس نوع بینش و نگرش خود، متفاوتند.

۲۲ اختلاف در اهداف انسان‌ها، ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان‌ها دارد. با توجه به این اختلاف، برای انتخاب صحیح اهداف نیازمند معیار و ملاک هستیم.

۲۳ هدف‌ها و دلبستگی‌های پایان‌پذیر، مانند مال و ثروت، هدف‌های فرعی به‌شمار می‌آیند و هدف‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی، مانند خیرخواهی نسبت به دیگران، هدف اصلی محسوب می‌شوند. البته، هر دوی این اهداف خوباند و برای زندگی ما ضروری‌اند. مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم و آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع رسیدن به اهداف اصلی شوند.

۱ انسان برخلاف حیوانات و گیاهان که استعدادهای محدود مادی دارند، مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی است. به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن، استعدادهای گوناگون خویش را به کمال رساند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این ویژگی انسان به روحیه بی‌نهایت‌طلب ربطی ندارد.

۲) بی ربط است.

۴) انسان را متوقف نمی‌سازد بلکه نامحدود است آن استعدادش

۲ بررسی گزینه‌ها:

۱) مفهوم این عبارت کرامت دادن به انسان است درحالی‌که آیه مربوط به هدفمندی عالم است
۲) ربطی به مفهوم آیه صورت سؤال ندارد.

۳) حیوانات به صورت غریزی و گیاهان به صورت طبیعی نه هر دو به صورت غریزی!!!
۴) جمله مولوی است که کاملاً به آیه مربوط است و آن چیز آن است که آدمی در این عالم برای کار و مقصودی آمده است (یعنی هدف دارد).

۳ آیه ﴿و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لایعین ما خلقناهما الا بالحق﴾ با توجه به عبارت «ما... لایعین» و «بالحق» به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی‌هدف نیست و هر موجودی بر اساس برنامه حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.

۴ خلقت خداوند حکیمانه است یعنی جهان آفرینش هدفمند است و برای هر موجود برنامه حساب شده‌ای وجود دارد. جهل و نادانی ریشه کار بیهوده است.
حکمت الهی ≠ کار عبث و بدون حکمت

۵ حق در آیه ﴿و ما خلقنا... الا بالحق﴾ مبین هدفمندی مجموعه آفرینش است.
۶ ﴿و ما... لایعین﴾ یا بازچه نبودن همان دور بودن از عبث‌آفرینی است و بیانگر هدفمندی جهان آفرینش است.

۷ عبارت ﴿ما... لایعین﴾ یعنی بازچه نبودن و ﴿الا بالحق﴾ مبین هدفمندی جهان آفرینش است.

۸ نظام‌مندی یا منظم بودن پدیده‌ها و غایت‌مندی آن‌ها مبین حکمت و تدبیر الهی است که مجموعه هدفمند جهان خلقت از آیه ﴿... الا بالحق﴾ به روشنی مفهوم می‌گردد.

۹ همه موجودات آفرینش دارای هدف هستند؛ پس در برخورداری از هدف یکسان می‌باشند؛ اما در چگونگی رسیدن به هدف، میان انسان و موجوداتی هم‌چون حیوانات و گیاهان تفاوت‌هایی وجود دارد.

۱۰ عبارت‌های «ج» و «د» صحیح می‌باشد.

بررسی سایر عبارت‌ها:

الف) فقط حرکت حیوانات به سوی هدف غریزی می‌باشد و حرکت گیاهان به‌صورت طبیعی است.

ب) عطش انسان در دستیابی به خواسته‌هایش هیچ‌گاه کاهش نمی‌یابد، بلکه روزبه‌روز افزون می‌گردد.

۱۱ حقانیت همان هدفمندی است که مبین برنامه حساب شده موجودات و حرکت به سوی هدف آن‌هاست. دقت کنید که در سؤال هدفمندی همه عالم مورد نظر است و نه فقط انسان.

۱۲ حیوانات با غریزه، گیاهان به‌صورت طبیعی و انسان با قدرت انتخاب هدف خود را انتخاب می‌کند و به سمت آن حرکت می‌کند.

۲۴ بینش و نگرش خاص انسان‌ها عامل گستردگی این اختلافات است. وقتی به دنیای انسان‌ها می‌نگریم، با دنیای حیرت‌انگیزی مواجه می‌شویم؛ چنان اختلافی در هدف‌ها وجود دارد که سردرگم می‌شویم.

۲۵ تعیین معیار و ملاک برای اهداف مهم است که باید همسو با میل بی‌نهایت طلب و استعدادهای متنوع انسان باشد.

۲۶ هم اهداف فرعی و هم اهداف اصلی ضروری‌اند اما اهداف اصلی مهم‌تراند.

۲۷ و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، (شرط) پاداش داده خواهد شد (شروط).

آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم و به هر کس اراده کنیم، می‌دهیم ...

۲۸ این بیت صحبت افراد هوشمند و زیرکی است که به دنبال اهداف جامع هستند و به قول معروف می‌خواهند با یک تیر چند نشان را هدف قرار دهند.

۲۹ ثمره توجه به این آیه شریفه، یعنی ثمره «توجه به اهداف اصلی در کنار اهداف فرعی» که همان بهره و نصیب در آخرت و زندگی مطمئن در دنیا خواهد بود.

۳۰ بیت صورت سؤال به ضرورت انتخاب هدف جامع اشاره می‌کند که توضیح آن در گزینه ۳ ذکر شده است و با یکدیگر هم مفهوم هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) بی‌نهایت طلبی انسان را نشان می‌دهد.

۲) ارتباطی با سؤال ندارد.

۴) اشاره به اهداف فرعی دارد و ربطی به اهداف اصلی و جامع ندارد.

۳۱ برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز در بر دارند و رسیدن به آن‌ها مساوی رسیدن به هدف‌های دیگر نیز هست. به این اهداف، اهداف جامع می‌گوییم.

آیه «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة» کاملاً هم‌مفهوم با انتخاب اهداف جامع می‌باشد که ترجمه این آیه در گزینه ۲ آمده است.

۳۲ برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز در بر دارند و رسیدن به آن‌ها مساوی رسیدن به هدف‌های دیگر نیز هست و به میزانی که هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند. این افراد با انتخاب عبادت و بندگی خدا به عنوان هدف اصلی خود، با یک تیر چند نشان می‌زنند. آیه «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة» کاملاً هم‌مفهوم با انتخاب اهداف جامع می‌باشد.

۳۳ سؤال «ما برای چه به وجود آمده‌ایم؟» یکی از سؤال‌های مهم و حیاتی و هدف از آفرینش است و هدف انسان‌های زیرک خدا است که جامع‌ترین هدف است. آیه «فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة» به ضرورت رجوع به خدا به عنوان هدف جامع اشاره دارد.

۳۴ موضوع آیه «فعند الله ...» چند نشان زدن با یک تیر (هم دنیا و هم آخرت) و انتخاب خدا به عنوان جامع‌ترین هدف است.

موضوع آیه «و ما بینهما لاعبین» بازیچه نبودن خلقت یا همان حکیمانه بودن و هدف داری خلقت است.

۳۵ طبق آیه «من کان یرید...» انسان با بندگی خدا هم دنیا و هم آخرت خود را آباد می‌کند. (یک تیر و چند نشان)

۳۶ بیت مطرح‌شده در صورت سؤال، بیانگر اهمیت انتخاب هدفی است که شامل تمام اهداف خوب دیگر نیز باشد، آیه شریفه «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»، «هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.» نیز بیانگر این پیام است که با انتخاب بندگی خداوند به عنوان هدف اصلی، به سایر اهداف که شامل اهداف دنیوی و اخروی است، خواهیم رسید.

۳۷ برای این‌که بتوانیم با یک تیر چند نشان بزنیم (اهداف برتر و جامع‌تر برگزینیم)، باید به تنوع استعدادهای انسان و بی‌نهایت‌طلبی او توجه کنیم؛ زیرا هدفی جامع‌تر و کامل‌تر است که بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد.

۳۸ عبارت شریفه صورت سؤال ترجمه آیه «من کان یرید...» است.

۳۹ افراد زیرک می‌دانند که برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند و به میزانی که هدف ما جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد. این افراد با انتخاب عبادت و بندگی خدا به عنوان هدف اصلی خود، با یک تیر چند نشان می‌زنند و در حقیقت به ضرب المثل (مصراع) «چون که صد آمد نود هم پیش ماست» توجه کردند. قرآن کریم در این باره می‌فرماید: «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ: هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.»

۴۰ هر کس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در ذات خود در جست‌وجوی سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌هاست و تا به آن منبع و مبدأ نرسد، آرام و قرار ندارد.

۴۱ افراد زیرک، می‌دانند که برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند و رسیدن به آن‌ها مساوی رسیدن به هدف‌های دیگر نیز هست، لذا آیه شریفه «فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة» به آن اشاره دارد و انسان می‌تواند با یک تیر چند نشان بزند، زیرا از نعمت‌های دنیوی و اخروی، هر دو بهره می‌برد.

۴۲ نزدیکی و تقرب به خداوند به عنوان هدف زندگی، به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد، همان‌طور که دستیابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد.

۴۳ افراد زیرک برخلاف دیگران اهداف جامعی را برمی‌گزینند.

۴۴ یک تیر و چند نشان ویژگی بارز افراد زیرک است ← انتخاب اهداف جامع با توجه به دو ویژگی «متنوع بودن استعدادهای انسان» و «بی‌نهایت‌طلبی او»، اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد، آن هدف، کامل‌تر است. بنابراین برترین هدف اصلی ما آن هدفی است که همه استعدادهای متنوع ما را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود و نهال وجود ما را به درختی پربار و زیبا تبدیل کند به طوری که سراسر وجود ما را شادابی، بالندگی، شور و نشاط فراگیرد.

۴۵ کامل‌ترین تعبیر درباره «زندگی به خاطر خداوند» تعبیر خود خداوند است که می‌فرماید: «قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَ نُسُكِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» «بگو نمازم، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.»

۴۶ تعبیر زندگی به خاطر خدا، یا «حیات لله» مفهوم آیه «... لله ربّ العالمین» است.

۴۷ ثمره زندگی برای خدا عبارت است از:

۱) شایستگی دریافت لطف و رحمت ویژه خداوند

۲) رسیدن به زندگی سعادت‌مندانه در دنیا و آخرت

۴۸ دست یافتن به پاسخ این سؤال که «ما انسان‌ها برای چه آفریده شده‌ایم و هدف از زندگی ما در این جهان چیست؟» بسیار مهم و حیاتی است و تفاوت انسان با سایر موجودات در این است که انسان خود هدفش را انتخاب می‌کند، روحیه بی‌نهایت‌طلب دارد و استعدادهای متنوع مادی و معنوی دارد.

۴۹ در پس خلقت تک‌تک موجودات این جهان هدفی وجود داشته است؛ زیرا خالق آن‌ها خدایی حکیم است که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد. قرآن کریم در این باره می‌فرماید: ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾ «و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم.»

۵۰ شعر صورت سؤال به ضرورت داشتن هدف جامع اشاره دارد که قطعاً یک هدف فرعی و دنیایی نیست. (رد گزینۀ ۲)

۵۱ هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود، اختلاف، ریشه در نوع اندیشه‌ها و تفکرات دارد. گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خود در حرکت هستند.

۵۲ دومین تفاوت میان انسان و حیوان این است که انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت‌طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد، او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود و تعبیر قرآنی هدف‌دار بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین «حق» است که در آیه ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ «و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم، آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم.» به آن اشاره شده است.

۵۳ با توجه به تفاوت نگاه انسان‌ها، برای انتخاب صحیح اهداف و دل‌بستن به آن‌ها نیازمند معیار و ملاک هستیم. این تفاوت نگاه در انسان‌ها و اختلاف در اهداف آن‌ها معلول (تابع) نوع نگاه و اندیشه آن‌هاست.

۵۴ با توجه به بیت صورت سؤال، خداوند سرچشمۀ تمام خوبی‌ها و زیبایی‌هاست و هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و هدف ما باید رسیدن به سرچشمۀ خوبی‌ها و زیبایی‌ها که همان خداوند است، باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دنیا محدود است و رسیدن به تمام اهداف در دنیا امکان‌پذیر نیست. هم‌چنین این گزینه با مفهوم بیت ارتباط زیادی ندارد.

۲) با مفهوم بیت ارتباط زیادی ندارد.

۳) نیاز به همت بزرگ و اراده محکم از مفهوم شعر برداشت نمی‌گردد.

۵۵ آفرینش هیچ یک از موجودات بی‌هدف نیست و تمام موجودات مانند انسان به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت هستند.

۵۶ انسان همواره در حال انتخاب هدف‌های پایان‌ناپذیر و تمام‌نشدنی است، درحالی‌که حیوانات و گیاهان هدف‌های محدودی دارند و هنگامی‌که به سرحدی از رشد و کمال می‌رسند، متوقف می‌شوند.

بررسی سایر عبارات‌ها:

الف) حیوانات به‌صورت غریزی و گیاهان به‌صورت طبیعی اهداف خود را دنبال می‌کنند؛ درحالی‌که در این عبارت برعکس عنوان شده است.

ج) به کار بردن واژه «انتخاب» در آخر عبارت برای حیوانات و گیاهان صحیح نیست، چون این موجودات فاقد اختیار و قدرت انتخاب می‌باشند.

د) آفرینش تمام موجودات، هدفمند است.

۵۷ آیه اول به هدفمندی آفرینش اشاره دارد.

و آیه دوم به چند نشان زدن با یک تیر که انسان زیرک با انتخاب خدا به‌عنوان هدف با یک تیر دو نشان (دنیا و آخرت) می‌زند.

گزینۀ ۳ پیام هر دو آیه را نشان می‌دهد.

۵۸ افراد زیرک مقابل این افراد (کسانی که در صورت سؤال بیان شده‌اند) هستند که با یک تیر چند نشان می‌زنند و دارایی‌ها و سرمایه‌های خود را صرف هدف‌های جامع و ارزشمند می‌کنند.

آیه مربوط به یک تیر و چند نشان نیز ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدُ...﴾ است.

۵۹ هر موجودی آفرینش هدفمند دارد. ﴿... بِرَنَامَةٍ حِسَابَ شَيْءٍ﴾ به این جهان گام نهاده است.

مبنای برنامه حساب شده همان هدف‌دار بودن خلقت و حق بودن آفرینش است.

۶۰ شعر مذکور بیانگر ضرورت رجوع به سرچشمۀ خوبی‌ها به‌عنوان هدف جامع یا همان پیام آیه ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدُ...﴾ است.

۶۱ اگر روح انسان بی‌نهایت‌طلب است و خوبی‌ها را به‌صورت بی‌پایان می‌خواهد شایسته است که تنها خدا و بندگی او را به‌عنوان هدف نهایی انتخاب کند و آیه شریفه ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعَدَّلَ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ ضرورت رجوع به خدا را به‌عنوان هدف معرفی می‌کند که هرکس به دنبال سرچشمۀ خوبی‌ها و زیبایی‌ها است، همه آن‌ها و سرچشمۀ اصلی آن نزد خداوند بزرگ است.

۶۲ با توجه به ترجمۀ آیه شریفه «هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.» درمی‌یابیم با انتخاب بندگی خداوند به‌عنوان هدف اصلی، به سایر اهداف دنیوی و اخروی نیز خواهیم رسید؛ پس بعضی از هدف‌ها به‌گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربرمی‌گیرند.

۶۳ در پس خلقت تک‌تک موجودات این جهان هدفی وجود داشته است؛ زیرا خالق آن‌ها خدایی حکیم است که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد.

۶۴ آیات دیگر گزینه‌ها همگی مبین این هستند که خداوند، غایت و مقصد زندگی و برترین هدف انسان، رسیدن به اوست و فقط گزینۀ (۱) بیانگر حق بودن آفرینش جهان می‌باشد.

۶۵ افراد زیرک با انتخاب خدا به‌عنوان هدف اصلی خود هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آن جایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را آباد می‌سازند و ناظر به آیه ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعَدَّلَ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ می‌باشد.

۶۶ بندگی است که باعث می‌شود، انسان شایستۀ دریافت لطف و رحمت ویژه خداوند شود و به زندگی سعادت‌مندانه در دنیا و آخرت برسد و تعبیر «یک تیر و چند نشان» در آیه ﴿مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعَدَّلَ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ...﴾ مذکور است، چون هم ثواب دنیا و هم آخرت همگی نزد خدا است.

۶۷ رجوع شود به آیه ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ... إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ که ترجمۀ آن در گزینۀ ۴ آمده است. بازیچه نبودن آفرینش همان هدفمندی آن را بیان می‌کند که برای همه موجودات است. در صورتی‌که گزینه‌های دیگر مختص انسان می‌باشد.

۶۸ بی‌نهایت‌طلبی یا در جستجوی چیزهای بی‌پایان بودن انسان، عامل افزون شدن عطش انسان در دستیابی به خواسته‌هایش است.

انسان هرگز به حد مطلوبی برای توقف نمی‌رسد چون بی‌نهایت‌طلب است.

۶۹ ۲ اهداف حیوانات غریزی است و برخلاف انسان بعد از رسیدن به اندازه‌ای از رشد متوقف می‌شود.

۷۰ ۳ خیرخواهی برای دیگران از اهداف اصلی است و کسب شهرت و مال از اهداف فرعی که این اختلافات ریشه در نوع اندیشه متفاوت انسان‌ها دارد که هر دو به دنبال آرام‌سازی روح پایان ناپذیر درون خوداند.

۷۱ ۱ تعیین معیار و ملاک برای اهداف مهم است که باید همسو با میل بی‌نهایت طلب و استعدادهای متنوع انسان باشد.

۷۲ ۴ ما بینهما لاعبین ﴿ به بازپچه نبودن خلقت اشاره دارد.

۷۳ ۲ پیام شعر مذکور این است که خداوند اصل و جامع است و دیگران جزء و فرع پس بیت سؤال به خدا که هدف جامع است اشاره کرده و به آیه ﴿من کان یرید...﴾ یا یک تیر و چند نشان اشاره دارد.

۷۴ ۳ لازمه انتخاب صحیح تعیین معیار و ملاک اهداف است که باعث تقسیم اهداف به دو دسته فرعی و اصلی می‌شود.

۷۵ ۱ هر کسی با اندکی تأمل و تدبر در خود می‌یابد که در جستجوی سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها است و آن چه روح بی‌نهایت طلب انسان را سیراب می‌کند خدا و تقرب به اوست.

۷۶ ۳ هدف برتر و جامع‌تر همان مفهوم یک تیر و چند نشان است که آیه ﴿من کان یرید...﴾ به همین مفهوم اشاره دارد.

۷۷ ۱ تفاوت در نوع اندیشه عامل اختلاف در انتخاب هدف‌هاست که آرام کردن میل بی‌نهایت‌طلب انسان همان معیار اهمیت هدف و سوق دهنده به محقق ساختن آن است.

۷۸ ۳ آیه مذکور ﴿من کان یرید...﴾ به یک تیر و چند نشان اشاره دارد که فرد زیرک هم با رجوع به خدا با یک تیر هم دنیا و هم آخرت خود را آباد می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) قرب الهی سیراب‌کننده روح بی‌نهایت‌طلب است.

(۲) جمله درستی است اما ارتباطی با آیه مذکور ندارد.

(۴) این آیه اشاره‌ای به عبارت ندارد بلکه رجوع به خدا را بیان می‌کند.

۷۹ ۱ ﴿حق تعالی نیز تو را ارزش بسیار داده است. پس ببین که برای چه تو را خلق کرده و برای چه کار فرستاده است﴾ به حکایت مولوی در ابتدای درس توجه شود.

۸۰ ۴ انسان برخلاف حیوانات و گیاهان که استعدادهای محدود مادی دارند، مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی است. به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن، استعدادهای گوناگون خویش را به کمال رساند.

۸۱ ۲ انسان برخلاف حیوانات و گیاهان که استعدادهای محدود مادی دارند، مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی است. به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن، استعدادهای گوناگون خویش را به کمال رساند.

۸۲ ۳ تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است. فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به نعمت‌های دنیا مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آن‌ها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.

۸۳ ۳ وقتی به دنیای انسان‌ها می‌نگریم، با دنیای حیرت‌انگیزی مواجه می‌شویم؛ چنان اختلافی در هدف‌ها وجود دارد که ابتدا سردرگم می‌شویم که به راستی، کدام انتخاب درست و همسو با میل بی‌نهایت‌طلب انسان و استعدادهای فراوان مادی و معنوی اوست و کدام یک این‌گونه نیست؟

۸۴ ۱ خدای رحیم و مهربان که خواستار سعادت ماست، در قرآن کریم معیار انتخاب هدف‌های اصلی از غیر آن را مشخص فرموده و آثار و نتایج آن‌ها را نیز یادآور شده است؛ او که از همه به ما مهربان‌تر و از خود ما به نیازهای ما آگاه‌تر است.

۸۵ ۳ آیه ﴿و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار﴾ مبین دعا و درخواست دنیا و آخرت از خداوند است که طبق ملاک‌های تعیین شده توسط خدا، توجه به دنیا و آخرت ضرورت دارد اما تا جایی که توجه به دنیا و اهداف فرعی، اصل نشود.

۸۶ ۴ با توجه به تفاوت نگاه انسان‌ها، برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آن‌ها نیازمند معیار و ملاک هستیم.

۸۷ ۱ آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ پس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافگندگی در آن وارد شود.

۸۸ ۳ آن چه به شما داده شده کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آن چه نزد خداست بهتر و پایدارتر است (اهداف اصلی)، آیا اندیشه نمی‌کنید؟

۸۹ ۳ آیه شریفه ﴿و ما خلقنا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ و ما بینهما لاعبین...﴾، «و ما آسمان‌ها و زمین و آن چه بین آن‌هاست را به بازپچه نیافریدیم.» بیانگر نفی عدم هدفمندی آفرینش و نفی بازپچه بودن آن می‌باشد. یعنی هدفمندی و حق بودن آفرینش را نشان می‌دهد.

۹۰ ۲ «حق» بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدفداری خلقت آن‌هاست؛ زیرا خالق آن‌ها خدای حکیم است که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد.

۹۱ ۳ با توجه به ترجمه آیه شریفه ﴿هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست﴾ درمی‌یابیم ضرورت دارد به خدا به عنوان هدف جامع رجوع کنیم. پس بعضی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند.

۹۲ ۲ شاید کامل‌ترین تعبیر درباره «زندگی به خاطر خداوند» تعبیر خود خداوند باشد که می‌فرماید: ﴿قُلْ اِنَّ صَلَاتِیْ وَنُسْکِیْ وَمِیْحَایِ وَ مِمَّا تِلْکَ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ﴾ «بگو نمازم، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.»

۹۳ ۲ زندگی برای خدا مفهوم آیه ﴿و مِمَّا تِلْکَ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ﴾ است.

۹۴ ۲ تعبیر زندگی برای خدا یا ﴿... لِلهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ﴾ همان وقف زندگی برای خداوند است که همه اعمال (نماز و...) را برای خدا می‌دانند.

۹۵ ۴ آیه مذکور ﴿... لِلهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ﴾ به زندگی به خاطر خدا و رضایت او اشاره دارد که ضرورت انجام همه اعمال در راستای رضای او را به خاطر رب العالمین بودن خداوند، می‌رساند.

۹۶ ۱ نشانه‌های گرامیداشت انسان توسط خدا و این که برای او جایگاه ویژه قائل شده است: ۱) خداوند آنچه در آسمان‌ها و زمین است برای انسان آفریده و ۲) توانایی بهره‌مندی از آنان را در وجود او قرار داده و ۳) او را برتر از سایر مخلوقات قرار داده است.

۹۷ ۲ با توجه به آیات قرآن کریم، آثار عدم تعقل، مسخره کردن نماز و قرارگیری در اهل دوزخ است.

۹۸ ۲ خداوند انسان را گرامی داشته و به او کرامت بخشیده و بر بسیاری از مخلوقات برتری داده است. آنچه در آسمان‌ها و زمین است، برای انسان آفریده و توانایی بهره‌مندی از آن‌ها را در وجود او قرار داده است. همه این‌ها نشان می‌دهد خداوند برای انسان در نظام هستی جایگاه ویژه‌ای قائل شده است.

و تقواها»، «سوگند به نفس و آن که سامانش بخشید، آن‌گاه بدکاری و تقوایش را به او الهام کرد». مطرح شده است؛ بیانگر گرایش به خیر و نیکی به عنوان یکی از سرمایه‌های انسان است.

۱۱۱ ۱ قرآن کریم عامل درونی سرزنشگر در مقابل گناه و زشتی را «نفس لّوامة» نامیده است. همچنین در جای دیگر امام علی(ع) در مورد نفس اماره که در تقابل با وجدان یا همان نفس لّوامة است و فرمان‌دهنده به بدی‌هاست، می‌فرماید: «دشمن‌ترین دشمن تو، همان نفسی است که در درون توست» بر این اساس، گزینۀ (۱) صحیح است.

۱۱۲ ۴ آیه شریفه بیانگر سرمایه اختیار است که در گزینۀ (۴) به آن اشاره شده است. **۱۱۳ ۳** خداوند شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در وجود ما قرار داده است تا به خیر و نیکی رو آوریم و از گناه و زشتی بپرهیزیم و گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها... فجورها و تقواها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آنگاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند... بالنفس اللّوامة و در اندیشه جبران برآید.

۱۱۴ ۴ خداوند متعال، پیامبران و پیشوایان پاک و دلسوزی را همراه با کتاب راهنما برای ما فرستاد تا راه سعادت را به ما نشان دهند و در پیمودن راه حق به ما کمک کنند.

۱۱۵ ۳ گرایش انسان به نیکی و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شده است خود را سرزنش می‌کند و در اندیشه جبران آن برمی‌آید، لذا این موضوع با آیه شریفه ﴿و نفس و ما سواها فالهمها فجورها و تقواها﴾ «سوگند به نفس و آن‌که سامانش بخشید آن‌گاه بدکاری و تقوایش را به او الهام کرد.» ارتباط دارد.

۱۱۶ ۲ قرآن کریم، هدف خلقت انسان را، قرب الهی بیان کرده است و رشد و کمال انسان و در نتیجه رستگاری‌اش جز با گام برداشتن به سوی این هدف میسر نمی‌شود و اولین گام برای حرکت انسان در این مسیر، شناخت انسان است، یعنی شناخت سرمایه‌ها و توانایی‌ها و استعدادها و همچنین شناخت موانع حرکت انسان در مسیر عبودیت.

۱۱۷ ۴ روانه کردن پیامبران به همراه کتب الهی و امامان به سوی مردم به علت نشان دادن راه سعادت و کمک کردن در پیمودن راه حق به مردم بود.

۱۱۸ ۳ این سرمایه‌ها برای آن است که انسان در مسیر رشد و کمال حرکت کند و به هدفش در خلقت برسد.

۱۱۹ ۳ گاهی غفلت‌ها سبب دوری ما از خدا و فراموشی یاد او می‌شود (یعنی غفلت بر انسان احاطه پیدا می‌کند یا به عبارتی انسان محاط غفلت می‌شود)، ولی باز که به خود بازمی‌گردیم، او را در کنار خود می‌یابیم. ← سرشت خدا آشنا

۱۲۰ ۳ سرشت خدا آشنا: هر کس در خود می‌نگرد و یا به تماشای جهان می‌نشیند، خدا را می‌یابد و محبتش را در دل احساس می‌کند. امیر مؤمنان علی (ع) می‌فرماید: «هیچ چیزی را مشاهده نکردم، مگر این‌که خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن دیدم.»

۱۲۱ ۱ در سرمایه سرشت خدا آشنا می‌خوانیم: گاهی غفلت‌ها سبب دوری ما از خدا و فراموشی یاد او می‌شود، ولی باز که به خود بازمی‌گردیم، او را در کنار خود می‌یابیم و می‌گوییم:

دوست نزدیک‌تر از من به من است / وین عجب‌تر که من از وی دورم

چه کنم با که توان گفت که او / در کنار من و من مهجورم

۹۹ ۲ خداوند متعال برای اینکه انسان بتواند در مسیر رشد و کمال خود حرکت کند و به هدف خلقت دست یابد، سرمایه‌هایی در اختیارش قرار داده است. شناخت انسان و سرمایه‌هایش، در گام نخست و بهره‌گیری از آنها در گام بعد، عامل بسیار مهمی برای حرکت به سوی هدف است.

۱۰۰ ۲ آیه شریفه ﴿و نفس و ما سواها فالهمها فجورها و تقواها﴾ بیانگر ودیعه گرایش به خیر و نیکی در انسان است.

۱۰۱ ۱ گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت می‌کند و در اندیشه جبران آن برآید. قرآن کریم، عامل درونی این حالت را «نفس لّوامة»؛ یعنی سرزنشگر، نامیده و به آن سوگند خورده است. همچنین این مفاهیم متناسب با پیام آیه شریفه ﴿و لا أقسم بالنفس اللّوامة﴾ می‌باشند.

۱۰۲ ۱ گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند و این واقعیت هم‌مفهوم با پیام آیه شریفه ﴿و لا أقسم بالنفس اللّوامة﴾ است.

۱۰۳ ۲ خودشناسی یا شناخت انسان و سرمایه‌ها و توانایی‌های او، عامل تکريم انسان بر بسیاری از مخلوقات است و آیه ﴿فالهمها...﴾ به فهم زیبایی و زشتی و گرایش و رفتن به سوی هر کدام اشاره دارد.

۱۰۴ ۱ عبارت اشاره‌شده، توصیف‌گر ودیعه گرایش به نیکی‌ها و زیبایی در انسان است و هم‌مفهوم با آیه شریفه ﴿و نفس و ما سواها فالهمها فجورها و تقواها﴾ است. **۱۰۵ ۱** عقل انسان با دوراندیشی، او را از خوشی‌های زودگذر منع می‌کند و وجدان (نفس لّوامة) او با محکمه‌هایش، انسان را از راحت‌طلبی باز می‌دارد.

۱۰۶ ۲ عبارت قرآنی ﴿اما شاکراً و اما کفوراً﴾ یا سپاس‌گزار خواهد بود یا ناسپاس بیانگر اختیار انسان و مسئول سرنوشت خود بودن اوست.

۱۰۷ ۳ گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آنگاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت می‌کند و در اندیشه جبران آن برمی‌آید.

۱۰۸ ۴ مطابق آیه شریفه سورة شمس ﴿سوگند به نفس و آن‌که سامانش بخشید، آن‌گاه بدکاری و تقوایش را به او الهام کرد﴾، خدای متعال شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در ما قرار داد تا به خیر و نیکی روآوریم و از گناه و زشتی بپرهیزیم.

چکر مقصود از این آیه آن نیست که خداوند هم استعداد زشتی به انسان داده و هم استعداد خوبی و در نتیجه هم گرایش به خوبی داشته باشد و هم گرایش به بدی.

۱۰۹ ۴ عشق و گرایش انسان به فضایل و دوری و بیزاری او نسبت به رذایل اخلاقی معلول گرایش انسان به خیر و نیکی می‌باشد که از دقت در آیات شریفه ﴿و نفس و ما سواها...﴾ «سوگند به نفس و آن‌که سامانش بخشید. آن‌گاه بدکاری و تقوایش را به او الهام کرد.» به دست می‌آید. هم‌چنین ملامت شدن انسان توسط خود پس از انجام گناه نیز، نشأت گرفته از گرایش انسان به خیر و نیکی است و از دقت در آیات شریفه ﴿و نفس و ما سواها...﴾، به دست می‌آید.

چکر وجود وجدان و ملامت شدن انسان توسط خود پس از انجام گناه، بیانگر وجود نفس لّوامة است که نشأت گرفته از گرایش انسان به خیر و نیکی می‌باشد.

۱۱۰ ۳ الهام فجور و تقوا که در آیه شریفه ﴿و نفس و ما سواها فالهمها فجورها

۱۲۲ ۲ «آن‌ها هنگامی که مردم را به نماز فرامی‌خوانید، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ این به خاطر آن است که آن‌ها گروهی هستند که تعقل نمی‌کنند.»

«و می‌گویند: اگر ما گوش شنوا داشتیم یا تعقل می‌کردیم، در میان دوزخیان نبودیم.» پس عدم تعقل موجب قرارگیری در اهل دوزخ می‌شود. ← نتایج عدم تعقل در تدبیر ابتدای درس

۱۲۳ ۲ (کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آنها، پشت به حق کردند، شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت داده و آنان را با آرزوهای طولانی فریفته است)

۱۲۴ ۳ دعوت نفس لوامه: از ما می‌خواهد در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم (ردگزینه‌های ۱ و ۲).

خواسته نفس اماره: از ما می‌خواهد از تمایلات عالی و برتر غافل بمانیم. (ردگزینه ۴)

۱۲۵ ۲ خداوند متعال، علاوه بر آن‌که عوامل رشد و کمال را به ما نشان داده، عوامل سقوط و گناه و دور ماندن از هدف را نیز به ما معرفی کرده است.

این موانع، نفس اماره و شیطان هستند که هر دو با وسوسه و فریب موجب سقوط انسان می‌شوند.

دقت کنید که گزینه ۳ به این دلیل نادرست است که یکی از راهکارهای شیطان زیبا نشان دادن گناه است نه دنیا که البته این کار جزو عملکرد نفس اماره نیست.

۱۲۶ ۴ دشمن‌ترین دشمن ما نفسی است که در درون ما قرار دارد، که همان نفس اماره یا نفس طغیانگر درونی است و انسان را به گناه می‌کشانند و از پیروی از عقل و وجدان باز می‌دارد.

۱۲۷ ۴ خداوند متعال علاوه بر اینکه عوامل رشد و کمال را به ما نشان داده، عوامل سقوط و گناه و دور ماندن از هدف را نیز به ما معرفی کرده است.

نفس اماره یکی از این موانع می‌باشد؛ نفسی که انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی، به گناه دعوت می‌کند و از پیروی از عقل و وجدان باز می‌دارد. میل سرکشی که در درون انسان طغیان می‌کند و وی را به گناه فرا می‌خواند.

۱۲۸ ۳ کار شیطان وسوسه کردن و دادن وعده‌های دروغین است که تنها راه نفوذش می‌باشد. دقت کنید سایر گزینه‌ها مصداق وسوسه شیطان است.

۱۲۹ ۴ شیطان در روز قیامت خطاب به اهل جهنم می‌گوید: «... من بر شما تسلطی نداشتم؛ فقط شما را به گناه دعوت کردم. این خودتان بودید که دعوت مرا پذیرفتید. امروز خود را سرزنش کنید، نه مرا...» که بر طبق آن گزینه (۴) درست‌ترین جواب است.

۱۳۰ ۴ عبارت «شما را دعوت کردم و دعوت‌م را پذیرفتید.» حکایت‌گر تسلط نداشتن شیطان بر انسان در دنیا و اختیار انسان برای انجام اعمال خویش در محدوده حیات دنیایی است.

۱۳۱ ۴ بازدارنده از پیروی از عقل و وجدان کار نفس اماره است.

۱۳۲ ۲ شیطان در روز قیامت به اهل جهنم می‌گوید: «خداوند به شما وعده حق داد؛ اما من به شما وعده‌ای دادم و خلاف آن عمل کردم. البته من بر شما تسلطی نداشتم، فقط شما را به گناه دعوت کردم. این خودتان بودید که دعوت مرا پذیرفتید (برخورداری انسان از اختیار و اراده) امروز خود را سرزنش کنید، نه مرا...»

۱۳۳ ۱ خداوند از عاملی بیرونی به نام شیطان خبر می‌دهد که سوگند یاد کرده فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد.

همچنین نفس اماره به عنوان عامل درونی، انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می‌کند و از پیروی از عقل و وجدان بازمی‌دارد.

۱۳۴ ۱ دشمن‌ترین دشمن انسان همان نفس اماره است که دعوت کننده به گناه و بازدارنده از پیروی از عقل و وجدان است.

۱۳۵ ۱ شیطان خود را از آدمیان برتر (صاحب فضیلت) می‌داند (تفکر یا پندار شیطان) و تنها راه نفوذ او به آدمی وسوسه و فریب است.

۱۳۶ ۲ نفس اماره یا به تعبیر امیرالمؤمنین، دشمن‌ترین دشمن انسان، عاملی درونی است که میل به سرکشی و طغیان دارد و دعوت‌کننده به گناهان و بدی‌هاست.

۱۳۷ ۱ وعده دادن و خلاف آن عمل کردن همان معنای فریب دادن است.

۱۳۸ ۱ دقت کنید که ممانعت از پیروی از عقل و وجدان کار نفس اماره است.

۱۳۹ ۲ نفس اماره یا به تعبیر امیرالمؤمنین، دشمن‌ترین دشمن انسان، عاملی درونی است که میل به سرکشی و طغیان دارد و دعوت‌کننده به گناهان و بدی‌هاست.

۱۴۰ ۴ گزینه ۴ علت برای گزینه‌های ۲ و ۳ است که ارتباطی با معنای وسوسه و فریب ندارند.

۱۴۱ ۱ کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آن‌ها، پشت به حق کردند، شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت داده و آنان را با آرزوهای طولانی فریفته است. ← به تدبیر انتهای درس رجوع شود.

۱۴۲ ۳ «شیطان می‌خواهد به وسیله شراب و قمار، در میان شما عداوت و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا و نماز باز دارد.» ← رجوع به تدبیر انتهای درس

۱۴۳ ۴ نفس اماره عامل درونی و دشمن انسان است که میل به سرکشی و طغیان دارد.

۱۴۴ ۳ خودشناسی به معنای شناخت سرمایه‌ها، توانایی‌ها و استعدادها و انسان و همچنین شناخت موانع حرکت او در مسیر عبودیت می‌باشد و سودمندترین دانش‌ها شمرده شده است.

۱۴۵ ۴ عامل درونی موجب می‌شود که انسان در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران آن برآید. قرآن کریم عامل درونی این حالت را «نفس لوامه» یعنی نفس سرزنشگر نامیده و به آن سوگند خورده است.

۱۴۶ ۴ از آن‌جا که انسان بیش از سایر موجودات از سرمایه‌هایی هم‌چون عقل، وجدان و راهنمایان الهی برخوردار است، قطعاً هدف و مسیر او باید متفاوت از آن‌ها باشد و بین مردم ایجاد کینه و دشمنی می‌کند و گناه را زیبا می‌کند. دقت کنید شیطان گناه را زیبا می‌کند نه دنیا را.

۱۴۷ ۳ خداوند شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی مانند حقارت نفس، ریا، دورویی و بیزاری از آن‌ها را در وجود ما قرار داده که آیه ﴿و نفس و ما سواها...﴾ به آن اشاره دارد.

۱۴۸ ۴ گزینه‌های (۲) و (۳) به وجود همه استعدادها در آدمی اشاره دارند، نه به طور جزئی. در گزینه (۱) اشاره می‌شود که ما نتایج انتخاب خود را می‌بینیم اما در آیه چنین مفهومی نیست، بلکه آیه فقط به قدرت اختیار و اراده و این‌که انسان مسئول سرنوشت خود است اشاره دارد و بیان نمی‌کند که اگر راه سعادت یا شقاوت را انتخاب کنیم چه نتایجی در بر خواهد داشت.

۱۴۹ ۳ خداوند در قرآن کریم از عاملی بیرونی خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم.

۱۵۰ ۳ خداوند در قرآن کریم از عاملی بیرونی خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد.

۱۵۱ ۳ خداوند در قرآن کریم از عاملی بیرونی خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم.

۱۵۲ ۳ خداوند در قرآن کریم از عاملی بیرونی خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم.

۱۵۳ ۳ خداوند در قرآن کریم از عاملی بیرونی خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم.

۱۵۴ ۳ خداوند در قرآن کریم از عاملی بیرونی خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم.

۱۵۵ ۳ خداوند در قرآن کریم از عاملی بیرونی خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم.

۱۵۶ ۳ خداوند در قرآن کریم از عاملی بیرونی خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم.

۱۴۷ ۱ شیطان از راه‌های زیر انسان را گمراه می‌کند:

۱ زیبا و لذت‌بخش نشان دادن گناه (نه دنیا)

۲ سرگرم کردن به آرزوهای سراب‌گونه دنیایی

۳ غافل کردن از خدا و یاد او

۴ ایجاد کینه و دشمنی میان مردم

۱۴۸ ۲ از آیه شریفه ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ ما راه را به او نشان دادیم یا سپاسگزار خواهد بود و یا ناسپاس. دریافت می‌شود که خداوند انسان را صاحب اراده و اختیار آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد، سپس راه رستگاری و راه شقاوت را به ما نشان داد تا خود راه رستگار را برگزینیم و از شقاوت دوری کنیم. ۱۴۹ ۳ گرایش انسان به نیکی و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شده است خود را سرزنش می‌کند و در اندیشه جبران آن برمی‌آید، لذا این موضوع با آیه شریفه ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾ سوگند به نفس و آن‌که سامانش بخشید آن‌گاه بدکاری و تقوایش را به او الهام کرد ارتباط دارد.

۱۵۰ ۱ شیطان در روز قیامت که فرصتی برای توبه نمانده است، به اهل جهنم می‌گوید: «خداوند به شما وعده حق داد (وعده‌دهنده به حق) اما من به شما وعده‌ای دادم (دعوت کننده) و خلاف آن عمل کردم البته من بر شما تسلطی نداشتم فقط شما را به گناه دعوت کردم، این خودتان بودید که دعوت مرا پذیرفتید (پذیرنده دعوت ناحق)، امروز خود را سرزنش کنید نه مرا، نه من می‌توانم به شما کمکی کنم و نه شما می‌توانید مرا نجات دهید.»

۱۵۱ ۳ خداوند، ما را صاحب اراده و اختیار آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد. سپس راه رستگاری و راه شقاوت را به ما نشان داد تا خود راه رستگاری را برگزینیم و از شقاوت دوری کنیم و این موضوع در آیه شریفه ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾، «ما راه را به او نشان دادیم یا سپاسگزار خواهد بود یا ناسپاس» متجلی است. ۱۵۲ ۲ عبارتهای «الف» و «ج» صحیح می‌باشد و مربوط به قدرت تعقل است.

بررسی سایر عبارتهای:

ب) مربوط به هدایت راهنمایان الهی است.

د) مربوط به وجدان (نفس لوامه) است.

۱۵۳ ۲ در معارف اسلامی عامل درونی گناه نفس اماره نام دارد که انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می‌کند و از پیروی عقل و وجدان باز می‌دارد.

۱۵۴ ۳ این سخن شیطان خطاب به اهل جهنم و دوزخیان می‌باشد (تمام گناهکاران، جهنمی و اهل دوزخ نخواهند بود.) و مبنای استدلال شیطان در این سخنان قدرت اختیار انسان می‌باشد که از دقت در آیه شریفه ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾، «ما راه را به او نشان دادیم یا سپاس‌گزار خواهد بود و یا ناسپاس» مستفاد می‌گردد.

۱۵۵ ۳ منع کردن انسان از راحت‌طلبی توسط وجدان و محکمه‌هایش صورت می‌گیرد که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان می‌دهد و پس از آلوده شدن به گناه موجب می‌شود انسان، در اندیشه جبران برآید.

۱۵۶ ۲ خدای متعال پس از اعطای ویژگی اراده و اختیار به انسان، راه رستگاری و شقاوت را به او نشان داد تا خود راه رستگاری را برگزیند و از شقاوت دوری کند. این واقعیت هم‌مفهوم با آیه شریفه ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ است.

۱۵۷ ۲ خداوند عزّوجلّ پس از اعطای قدرت اراده و اختیار به انسان، او را مسئول سرنوشت خویش قرار دارد. سپس راه رستگاری و راه شقاوت را به او نشان داد تا خود راه رستگاری را برگزیند و از شقاوت دوری کند. این مفهوم تنها از گزینه (۲) قابل‌برداشت است.

۱۵۸ ۳ کار شیطان وسوسه‌کردن و فریب‌دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری در انسان‌ها ندارد. این خود انسان‌ها هستند که به او اجازه وسوسه می‌دهند یا راه فریب را بر او می‌بندند. از مجموعه این مطالب چنین برمی‌آید که گزینه (۳) جواب صحیح است.

۱۵۹ ۴ خدای متعال، شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در ما قرار داد، تا به خیر و نیکی رو آوریم و از گناه و زشتی بپرهیزیم که این واقعیت هم‌مفهوم با آیه ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا...﴾ است.

۱۶۰ ۲ خداوند آن‌چه در آسمان‌ها و زمین است، برای انسان آفریده و توانایی بهره‌مندی از آن‌ها را در وجود او قرارداده است. این‌ها نشان می‌دهد خداوند متعال انسان را گرمی داشته و برای انسان در نظام هستی جایگاه ویژه‌ای قائل شده است. ۱۶۱ ۳ کار شیطان وسوسه‌کردن و فریب‌دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری در ما ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم. ۱۶۲ ۳ خداوند شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی مانند حقارت نفس، ریا، دورویی و بیزاری از آن‌ها را در وجود ما قرارداده که آیه ﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا...﴾ به آن اشاره دارد.

۱۶۳ ۴ خداوند در آیه ۷ سوره شمس می‌فرماید: «سوگند به نفس و آن‌که سامانش بخشید.» خبر در این‌جا متوجه می‌شویم خداوند در واقع به «خود» نیز قسم خورده چرا که او نفس را سامان بخشیده است.

۱۶۴ ۴ گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران آن برآید. قرآن کریم عامل درونی این حالت را «نفس لوامه»، یعنی نفس سرزنشگر نامیده است.

۱۶۵ ۴ انسان از آن‌جا که بیش از حیوانات استعداد و سرمایه دارد، قطعاً هدف و مسیری متفاوت از حیوانات و گیاهان دارد. هم‌چنین گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شد [یعنی بعد از آن‌که مرتکب گناه شد] خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران آن برآید. دقت کنید که سرزنش کردن کار نفس لوامه است.

۱۶۶ ۳ خداوند، ما را صاحب اراده و اختیار آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد. سپس راه رستگاری و راه شقاوت را به ما نشان داد تا خود راه رستگاری را برگزینیم و از شقاوت دوری کنیم و این موضوع در آیه شریفه ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾، «ما راه را به او نشان دادیم یا سپاس‌گزار خواهد بود یا ناسپاس.» متجلی است.

۱۶۷ ۱ اختیار، پیام آیه ﴿...إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ است. (مسئول سرنوشت خود) و اندیشه جبران گناه ثمره وجود نفس لوامه است که آیه ﴿وَلَا أَقْسَمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةِ﴾ به آن اشاره دارد.

۱۶۸ ۱ این عبارت نشانه اختیار آدمی است که آیه ﴿...إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ به اختیار اشاره دارد.

۱۶۹ ۴ حدیث «دشمن‌ترین دشمن تو، همان نفسی است که در درون توست.»
اشاره به نفس اماره دارد که مفهوم متضاد آن، نفس لوامه (سرزنشگر) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) گرایش به نیکی‌ها و زیبایی‌ها
- ۲) انتخاب خدا به عنوان هدف جامع
- ۳) اختیار

۱۷۰ ۱ خودشناسی:

۱ شناخت سرمایه‌ها ۲ شناخت موانع حرکت
با اعطای نعمات مادی و معنوی، انسان گرامی داشته می‌شود و کرامت به او بخشیده می‌شود.
۱۷۱ ۳ خودشناسی یا همان شناخت توأمان سرمایه‌ها، استعدادها و موانع حرکت
سودمندترین دانش‌هاست که از این جهت تعبیر نافع‌ترین دانش را دارد که گام اول در حرکت انسان به رشد و کمال است.

۱۷۲ ۴ این مصداق همان جایگاه ویژه انسان است که شامل آفریده شدن همه چیز برای انسان و توانمندی او در بهره‌مندی از آن می‌شود.

۱۷۳ ۱ اولین گام (تقدم) برای حرکت در مسیر بندگی خودشناسی است و در خودشناسی آخرین گام (تاخر) مربوط به مورد دوم خودشناسی یا پرهیز از ابتلا به موانع است.

۱۷۴ ۲ اعطای سرمایه‌های گوناگون به انسان به منظور دستیابی او به هدف خلقت و توانایی او برای حرکت در مسیر رشد و کمال است.

۱۷۵ ۲ فواید عقل:

۱ دریافت حقایق

۲ تشخیص (ادراک مفارقت (تفاوت) بین خوب و بد)

توجه کنید که گزینش و دوری از شقاوت مربوط به اختیار است.

۱۷۶ ۲ سؤال ارتباط دو آیه را خواسته است ولی گزینه‌های ۱ و ۳ تنها مربوط به یک آیه‌اند. (گزینه ۱ تنها درباره آیه اول و گزینه ۳ تنها درباره آیه دوم) اندیشه جبران گناه پس از ابتلای به آن به علت وجود نفس لوامه یا ملامتگر است که این نفس، حاصل شناخت و گرایش به نیکی و بیزاری از بدی است که در وجود انسان قرار داد.

۱۷۷ ۳ در تیتیر «سرمایه و هدف» می‌خوانیم که: عقل با دوراندیشی از خوشی‌های زودگذر منع می‌کند و وجدان با محکمه‌هایش از راحت‌طلبی.

۱۷۸ ۴ نفس اماره، امرکننده یا آمر به بدی‌هاست که عاملی درونی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) کار شیطان

۲) کار نفس لوامه

۳) بدون ارتباط با نفس اماره

۱۷۹ ۲ گرایش به نیکی‌ها و بیزاری از بدی‌ها... فجورها و تقواها. علتی برای نفس سرزنشگر (نفس لوامه) می‌باشد. همان‌طور که در کتاب می‌خوانیم به سبب گرایش انسان به نیکی و بیزاری از بدی (علت) انسان نسبت به گناه واکنش نشان می‌دهد (معلول - نفس لوامه)

۱۸۰ ۱ عقل و اندیشه وسیله دریافت حقایق و دوری از جهل است و ارسال رسل و کتب آسمانی به این دلیل بوده تا انسان را در پیمودن راه حق کمک کنند (یعنی به او امداد دهند).

۱۸۱ ۲ نفس اماره انسان را به گناه دعوت می‌کند تا سرگرم لذت‌های زودگذر شود و یکی از راه‌های فریب و وسوسه شیطان زینت دادن به گناه در نظر گناهکار است.
۱۸۲ ۳ من بر شما تسلطی نداشتیم - به اختیار خود گناه کردید و فریب مرا خوردید و یا عامل اصلی گناه خود انسان است.

عدم توانایی کمک به یکدیگر در قیامت به خاطر عدم وجود اختیار است.

۱۸۳ ۴ دشمن قسم خورده انسان (شیطان) تنها با وسوسه و فریب به آدمی نفوذ می‌کند و رابطه نفس اماره و لوامه کاملاً معکوس است. چرا که نفس اماره به گناه دعوت می‌کند اما نفس لوامه انسان را پس از گناه سرزنش می‌کند.

۱۸۴ ۳ برگزیدن راه رستگاری و دوری از شقاوت پیام آیه... اما شاکراً و اما کفوراً است و واکنش (عکس‌العمل) در برابر گناهان درباره آیه... بالنفس لوامه است که این عکس‌العمل را بر عهده دارد.

۱۸۵ ۱ در تیتیر سرمایه و هدف می‌خوانیم که: هدف هر کس با سرمایه‌هایش هماهنگی دارد. هم‌چنین خودشناسی، سودمندترین دانش‌ها شمرده شده است.

۱۸۶ ۲ سرشت خداآشنا: خداوند سرشت ما را با خود آشنا کرد و گرایش به خود را در وجود ما قرار داد. از این‌رو هر کس در خود می‌نگرد (انسان‌شناسی = سیر انفسی) و یا به تماشای جهان می‌نشیند (جهان‌شناسی = سیر آفاقی)، خدا را می‌یابد و محبتش را در دل احساس می‌کند.

۱۸۷ ۴ «شیطان می‌خواهد به وسیله شراب و قمار، در میان شما عداوت و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا و نماز بازدارد.» - به تدبیر انتهای درس رجوع شود.

۱۸۸ ۲ «آن‌ها هنگامی که مردم را به نماز فرا می‌خوانید، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ این به خاطر آن است که آن‌ها گروهی هستند که تعقل نمی‌کنند.» - نتایج عدم تعقل در تدبیر ابتدای درس

۱۸۹ ۱ «آن‌ها هنگامی که مردم را به نماز فرا می‌خوانید، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ این به خاطر آن است که آن‌ها گروهی هستند که تعقل نمی‌کنند.» - نتایج عدم تعقل در تدبیر ابتدای درس

۱۹۰ ۴ (می‌گویند: اگر ما گوش شنوا داشتیم یا تعقل می‌کردیم، در میان دوزخیان نبودیم). - آن‌ها [دشمنان اسلام] را متحد می‌پنداری در حالی که دل‌هایشان پراکنده است؛ این به خاطر آن است که آن‌ها قومی هستند که تعقل نمی‌کنند.
۱۹۱ ۱ از آن‌جا که خداوند سرشت انسان را با خود آشنا کرد، امیرالمؤمنین (ع) می‌فرمایند: «هیچ چیزی را مشاهده نکردم، مگر این‌که خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن دیدم.»

۱۹۲ ۴ «کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آن‌ها، پشت به حق کردند، شیطان اعمال زشتشان را از نظرشان زینت داده و آنان را با آرزوهای طولانی فریفته است.» - به تدبیر انتهای درس رجوع شود.

۱۹۳ ۲ از ویژگی‌های بعد جسمانی انسان این است که تجزیه و تحلیل می‌پذیرد.

۱۹۴ ۴ بعد روحانی و غیرجسمانی انسان تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد، متلاشی نمی‌شود و بعد از مرگ بدن باقی می‌ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد.

۱۹۵ ۱ این‌که «عامل اصلی گناه خود انسان» است مربوط به «خود» روحانی و غیرجسمانی انسان است که محفوظ از استهلاک و تجزیه و تحلیل‌پذیری است.

۱۹۶ ۲ در فرهنگ دینی، از بعد غیرمادی انسان با عنوان «روح» تعبیر شده است.

۱۹۷ ۴ اگرچه بدن انسان مدام در حال تجزیه و تحلیل و بازسازی است، اما او همواره محوری ثابت و تغییرناپذیر را در درون خود می‌یابد. بنابر این وجود انسان متشکل از دو بُعد است.